

Lördag

Nya Åland 8 NOVEMBER 2008 NR 261 PRIS 1,20 €

Examen inom rengöring

NYHETER. Efter två år som lärlingar kan dessa damer nu titulera sig lokalvårdare med grundexamen inom rengöringsservice, vilket inte är vanligt på Åland.

I bakre raden från vänster står **Yvonne Johansson, Minna Saarijärvi, Iwona Gorska och Carina Salin.** I nedre raden **Dorita Sundberg, Gun-Britt Stengård och Rita Röman.**

SIDAN 5

Till världens bästa pappa

Mer pappa. Papporna får allt mer utrymme i föräldraskapet, genom utökade pappaledigheter och pappagrupper. Många företag uppmuntrar sina nyblivna pappor att vara hemma. Foto: ISTOCKPHOTO

NYHETER. Imorgon är det farsdag. Vem är den åländska pappan egentligen? Är han mer än texten på muggen han får på söndagmorgon? Vi har svaret.
Hur ser situationen ut för papporna på ar-

betsmarknaden? Statistiken visar att det fortfarande är många pappor som väljer att inte ta ut föräldraledigheten. Det är vanligast att mamman tar den längsta ledigheten med barnet, men bland annat Paf och Ålandsbanken

betalar full lön en del av pappaledigheten för att locka papporna att stanna hemma.
En som valt att vara hemma är **Mattias Andersson**. Han var hemma med sin son **William** i ett halvt år.

–Det var jätteroligt och dagarna gick fort. Samtidigt fick jag också se den andra sidan av att vara hemma, jag handlade och städade. Jag har fått en annan syn på mammornas vardag nu efteråt. SIDORNA 2-3

Dömdes för flera trafikbrott

NYHETER. En man har dömts till villkorligt fängelse i drygt ett halvår efter att vid flera tillfällen ha brutit mot trafiklagarna. Mannen har kört utan körkort och under alkoholpåverkan. SIDAN 4

Statssekreterare tog kvinnor på bröstet

NYHETER. Åländska **Katarina Gäddnäs** deltog i ambassadbudningen där jämställdhetsministerns statssekreterare **Stefan Johansson** (sfp), enligt uppgift, tafsade kvinnor på bröstet. Gäddnäs är bekant med de drabbade och talade med dem direkt efter händelsen. –Jag tycker att man måste uppmärksamma sexuella trakasserier mer, säger hon idag. SIDAN 4

Dubbelt JIK-Uppsala i helgen

SPORT. Både Jomala IK:s dam- och herrlag tar i helgen emot Uppsala i Vikingahallen. Först ut på lördag är damerna som inte förlorat en enda match så här långt på säsongen i division I östra. Följande dag spelar herrarna, även de i division I, som är sugna på revansch efter den snöpliga förlusten mot Lidingö för tre veckor sedan. SIDAN 20

Ålänningar fick mobilpris

NYHETER. Två av tio guldmobiler gick till ålänningar på Mobilgalan i Kista Science Tower i torsdags.
Dels var det **Olof Hägerstrands** företag Quedro som prisades, och dels premierades **Tom Sundströms** företag Bambuser. SIDAN 24

porträttet 8

”Jag är en kalenderbitare av ovanlig sort”
DANNY LINDQVIST

folk 17

Våra läsare gratulerar sina pappor på farsdag.

fiske 19

”Den sprattlade och jag fick kroken i fingret.”
FREDRIK HÄGGBLUM OM SEGERGÄDDAN I NYANAPPET

folk 28

”Jag tillbringar säkert 60-70 timmar i veckan åt att följa ekonomin i världen.”
VIKING SUNDBLOM, DAGENS ÅLÄNNING

SUPERSUCCÉ
Ålands mest miljövänliga SUV (0,63 l/mil, 167gr co₂/km)

Subaru Forester boxerdiesel
fr. 31 400,-
Välkommen på provkörning

Vikingagränd Tel. 14 750 Öppettider: vardagar 10-17

Pappa! Här är ditt liv!

Det fanns 13.153 män på Åland 31 december 2007. De flesta av dem är 25-64 år. 91,2 procent av dem har svenska som modersmål och 87,5 hör till den evangelisk-lutherska kyrkan. Det är bland dessa män som de flesta papporna finns.

■ Du har 1-2 barn.

■ Du förväntas leva till 78 års ålder.

■ Efter det dör du troligast av en sjukdom i cirkulationsorganen eller av tumörer.

■ Du måste lugna ner dig, för du har en större benägenhet

att dö av olyckor och våld än mamma.

■ Du bor i ett småhus, som du äger.

■ Du har en bil.

■ Du arbetar inom ett företag inom sektorn samhällstjänst eller inom transportbranschen.

■ Du är privatanställd.

■ Din medellön är 3.226 euro i månaden.

■ Du tjänar mer än mamma inom alla yrkesgrupper utom när det gäller kontorpersonal och kundservice. Så där finns utrymme för förbättring, pappa!

■ Efter grundskolan väljer du hellre yrkesförberedande utbildning än studieförberedande. Du väljer teknisk inriktning.

■ Ska du studera utanför Åland gör du som mamma och väljer Sverige.

■ Du är mer kriminellt be-

lastad än mamma och trafikbrotten är dina största problem.

■ Du är inte lika ivrig på att rösta i lagtingsvalet, men däremot tar du de flesta platserna i lagtinget.

■ Fortfarande är det mammorna på Åland som tar

ut föräldraledigheten. Det visar siffrorna för år 2006. 286 män tog ut föräldraledigheten, medan 474 kvinnor gjorde detsamma. När man ser på hur många dagar männen var hemma syns skillnaden mycket tydligare. 6.200 dagar togs ut av män. Jämför då med kvinnornas 70.000 dagar.

Arbetsgivarna positiva till pappaledighet

Så här förhåller sig några av de största arbetsgivarna till pappaledighet.

Paf

Löneräknare Camilla Karlsson reder ut hur pappor hanteras på Paf.

Hur vanligt är det att pappor är pappalediga på företaget?

– De allra flesta tar ut de tre veckorna som är tillåtna kring barnets födsel. Pappamånaden utnyttjas, men inte i lika stor utsträckning. Det är sällan en pappa tar ut vårdledighet, det har hänt någon enstaka gång bara.

Vilken inställning har Paf till pappaledighet/föräldraledighet?

– Paf har valt att betala lön under pappaledigheten som en extra morot. Mammorna får lön under de tre första månaderna av moderskapsledigheten.

Hur går Paf papporna till mötes, med tanke på till exempel vikarier?

– De flesta får ta ut sin pappaledighet från den dag barnet föds, så där kan man nog säga att vi är tillmötesgående. Vissa väljer att anpassa sin ledighet så att det fungerar med arbetssituationen.

Ålandsbanken

Marie Löfström jobbar på personalavdelningen på Ålandsbanken.

Hur vanligt är det att pappor är pappalediga på företaget?

– Åtminstone inom dotterbolaget inom Crosskey har många varit lediga. Alla pappor är åtminstone de tre veckorna i början lediga. Vi har märkt att det också blivit vanligare att föräldrarna delar på vårdledigheten, det är nu betydligt vanligare än för några år sedan.

Vilken inställning har Ålandsbanken till pappaledighet/föräldraledighet?

– Jättepositiv. Vi bekostar två veckor av pappaledigheten till de anställda med full lön. Vi tycker det är viktigt att papporna tar ut sin ledighet.

Hur går Ålandsbanken papporna till mötes, med tanke på till exempel vikarier?

– Det beror på vilken tjänst de har och hur lång tiden är som de skall vara borta. Kortare tider är det gruppen som ser till att jobbet sköts, är någon borta längre så tar vi förstas in en vikarie eller ordnar på annat sätt

Landskapet

Sara Karlman, avtalschef på landskapet, reder ut begreppen som gäller för landskapets anställda.

Hur vanligt är det att pappor är pappalediga?

– Så gott som alla tar ut de tre veckorna kring förlösningen. Det har också blivit allt vanligare att papporna också tar ut de två sista veckorna av föräldraledigheten så att de får

de två extra veckorna. Längre ledigheter som flera månader, är däremot ovanligt. Det handlar bara om ett par-tre pappor per år.

Vilken inställning har landskapet som arbetsgivare till pappaledighet/föräldraledighet?

– Vi vill uppmuntra papporna att vara hemma, vi vill förstås vara en så jämställd arbetsplats som möjligt. Från vår sida är det aldrig ett problem då någon vill ta ut sin pappa- eller föräldraledighet. Det här är ju en rättighet man har, så alla som vill ha ledigt får det. Vi har inställningen att det är bra att papporna är lediga, men sen är det upp till den enskilda familjen eller pappan att bestämma om och hur länge. Hos oss har det aldrig hänt att någon fått avslag.

Hur går arbetsplatsen papporna till mötes, med tanke på till exempel vikarier?

– Om någon vill ha en ledighet får vi ordna det på något sätt. Det skall inte bero på huruvida man kan skaffa en vikarie om man kan vara föräldraledig.

Viking Line

Tuomas Nylund är kommunikationsdirektör på Viking Line.

Hur vanligt är det att pappor är pappalediga?

– Nu för tiden är det ganska vanligt.

Vilken inställning har Viking Line som arbetsgivare till pappaledighet/föräldraledighet?

– Viking Lines inställning är enbart positiv. Dessutom är det ju en lagstadgad rättighet de anställda har och arbetsgivarens skyldighet.

Hur går arbetsplatsen papporna till mötes, med tanke på till exempel vikarier?

– Vikarier beror på från fall till fall. Om det behövs vikarier tas sådana in, annars omorganiserar man och får möjlighet med lite rotation i arbetslaget också. Det här handlar ju om relativt korta perioder, det är annat med kvinnorna som är borta länge.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Foto: iStockphoto

■ År 2007 fanns det på Åland 102 ensamstående pappor (544 mammor). Majoriteten av de ensamstående papporna (dryga 76 procent) har ett barn under 18 år.

För de ensamstående mammorna var det vanligast att ha flera barn.

Hemmapappa. Mattias Andersson var hemma i ett halvt år med sonen William, då två och ett halvt.

Foto: JONAS EDSVIK

”William blev pappas pojke”

Mattias Andersson var hemma med sin son ett halvt år.

–Då jag var hemma blev William pappas pojke, säger han.

Det var ett lyckat halvår för Mattias Andersson, det halvår han var hemma med sin son.

–Jag var hemma från det William var två och ett halvt tills han var tre. Så vidare

länge vet jag egentligen inte om det var.

Till vardags är Mattias fritidsledare i Finström. Han förväntade sig att det skulle vara roligt att stanna hemma med sonen, och förväntningarna infriades.

–Det var jätteroligt och dagarna gick fort. Samtidigt fick jag också se den andra sidan av att vara hemma, jag handlade och städade. Jag har fått en annan syn på

mammornas vardag nu efteråt.

Ont om tid

En vanlig arbetsvecka hinner man inte umgås så mycket med sitt barn om man jobbar, menar Mattias.

–Man jobbar, kommer hem, äter och så går barnen ganska snart till sängs. Det blir inte många timmar per vecka man hinner träffa sitt barn då man jobbar.

Familjen har utökats med ytterligare ett barn och också nu kommer Mattias att vara hemma en längre period.

–Det här betyder ju också en möjlighet för min sambo att vara ute i arbetslivet.

Många menar att de inte har råd? Hur har ekonomin funkat i er familj?

–Man får se till att vara sparsam och inte slösa, men det är definitivt vårt det. Just i vårt fall är det kvinnan som tjänar mer.

Hur har relationen med William påverkats av att du var hemma så pass länge?

–Det är klart att min och Williams relation mått bra av det här. Då min sambo var hemma var han mammas pojke, men sen blev han pappas pojke då jag var hemma. Vi fick en mycket bättre kontakt med varandra, helt enkelt.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax

Slut på pappagrupperna

Projektet Föräldrakraft avvecklas och pappagrupperna likaså. Folkhälsan har hjälpt blivande pappor i tio års tid att hitta sin plats i familjen.

Även på Åland har man satsat på pappornas roll i föräldraskapet. Under 10 års tid har Folkhälsan ordnat pappa-grupper som en del av ett föräldraförberedande projekt, ”Föräldrakraft”. Men nu håller man på att lägga ner hela projektet och därmed också pappagrupperna.

–Intresset har varit måttligt bland papporna, säger **Per-Åke Henriksson** som varit med ända från början och också fungerat som ledare.

Fyra träffar

Pappa-grupperna har främst riktat sig till dem som blir pappor för första gången. Upplägget är så att man startar en

Pappagrupsledare. På arkivfotot från år 2000 syns Göran Eriksson (till vänster) med barnen Philip, Felicia och Felix samt Guy Schåman med dottrarna Jonna, Lisa och Sara. De var två av ledarna för pappagrupperna på Åland. Arkivfoto: GUNNAR ROOS

grupp varje månad med blivande pappor från alla kommuner. Man träffas en gång före förlossningen och tre gånger efter. Under träffarna tar man upp förlossningen, särskilt då vad pappan kan göra för att det ska bli så bra som möjligt. Man talar om ekonomi, sexliv och det som händer i en familj när det kommer ett barn. Och naturligtvis allt som deltagaren tar upp på träffarna.

–De flesta är förstagångspap-

por och det är en förändring som de inte kan föreställa sig.

Projektet avslutas på grund av att det inte finns pengar. Man har varit runt 6 stycken i varje grupp och haft som mest 8 stycken ledare, som delat på grupperna.

Så om inget drastiskt händer finns det snart inga pappagrupper på Åland.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Fick pris för pappagrupper

Sedan 2006 utses Årets pappa i Finland. I år gick priset till två pionjärer inom pappagrupperna.

Det nationella Årets Pappa-priset går till grundarna av familjeförberedelsegrupper för pappor. Mentalvårdaren **Ilmo Saneri** och special-sjukskötare **Timo Tikka** från Hollola fick priset eftersom de på ett initiativrikt och självständigt sätt har skapat ett handlingsmönster för familjeförberedelsegrupper för pappor. Priset delades ut den 7 november av social- och hälsovårdsminister **Liisa Hyssälä**. Beskyddare av priset är doktor **Pentti Arajärvi**.

Saneri och Tikka har i över tio års tid arbetat för att stöda faderskap i samband med förlossningsförberedelser. Deras arbete ligger som bas för Hollola-modellen där syftet är att skapa bättre förutsättningar för män att delta i skötsel och uppföstran

genast då barnet föds. Inom projektet har man utbildat personer i många kommuner runt om i Finland. Man har vinnlagt sig att tala ”mäns språk” och det har ökat förståelsen bland männen inom branschen och bland papporna som deltar i familjeförberedelser.

Tredje gången

”Årets pappa”-priset delades ut av social- och hälsovårdsministeriet första gången år 2006. Det utdelas turvis av social- och hälsovårdsministern och omsorgsministern. Med priset vill man få in bilden av ett aktivt faderskap i det allmänna tänkesättet. Priset skall också hjälpa till att fästa uppmärksamheten på pappan som förälder. Samtidigt bevakar man barnets intressen eftersom barnet har rätt till båda sina föräldrar.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Gäddnäs på plats när (sfp)-politiker tafsade

–Pratade med de drabbade kvinnorna efter händelsen

När jämställdhetsministers statssekreterare Stefan Johansson (sfp) tafsade två kvinnor på bröstet under en ambassadmottagning fanns en ålänning på plats.

– Jag tycker att man måste uppmärksamma sexuella trakasserier mer, säger Katarina Gäddnäs idag.

Scenariot är följande: I slutet av oktober ordnar Sveriges ambassad en fest i samband med bokmässan i Helsingfors. Gästerna, till största delen bestående av branschfolk, minglar och det serveras mat och vin.

Författaren Katarina Gäddnäs är inbjuden.

–Det är en trevlig och uppsluppen tillställning, beskriver hon stämningen till att börja med.

Senare under kvällen kommer vid två tillfällen kvinnliga bekanta fram till henne och berättar att statssekreteraren tafsat på dem.

–De hade stått och pratat i två sällskap när han kommer fram och tar dem på bröstet.

Kvinnorna är upprörda.

–De blev båda chockade, det var så oväntat och konstigt i den situationen.

Katarina Gäddnäs säger att händelsen kändes absurd.

–Jag blev förbannad och lite ledsen. Vi skriver 2008 och har inte kommit längre än så här.

Sagt upp sig

I torsdags meddelade ministeriet i ett pressmeddelande att Stefan Johansson lämnar sin post på grund av ”en incident för ett par veckor sedan där Johansson uppträdde olämpligt”.

Var på plats. I torsdags avgick Stefan Johansson (sfp) från posten som jämställdhetsministerns statssekreterare. Bra, tycker Katarina Gäddnäs, bekant med de två kvinnor som Johansson ska ha tafsat på bröstet under en tillställning. Arkivfoto: JAN KRONHOLM

–Min ånger är djup eftersom mitt omdöme till följd av berusning och trötthet gjorde att jag betett mig på ett sätt som jag själv inte kan acceptera. Jag är ledsen över det som hänt och har fått en viktig lärdom för resten av livet, kommenterar han själv.

Katarina Gäddnäs tycker att det är bra att Stefan Johansson har bett om ursäkt.

Däremot är det fel att skylla på alkoholen, menar hon.

–Jag tycker inte att man kan försvara sig med berusning och trötthet.

Skamkänslor

Ingen av kvinnorna har anmält det inträffade, säger Katarina Gäddnäs. Hon tror att det finns en rädsla bland kvinnor att uppfattas som besvärliga.

–Jag blir uppgiven att man som kvinna upplever skam.

Vågade sms tvingade tidigare i år utrikesminister **Ilkka Kanerva** att avgå. Hela 32 procent av kvinnorna som arbetar i riksdagen har upplevt sexuella trakasserier. Det finns en stark manschauvinism inom den finländska politiken och inom affärsvärlden, upplever Gäddnäs.

Hon hoppas att det som inträffade på ambassaden ska leda till en vidare diskussion om sexuella trakasserier.

–Det är en personlig tragedi men det är viktigt att man diskuterar den här typen av händelser.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

”Jag tipsade Hufvudstadsbladet dagen efter”

I torsdags briserade nyheten om Stefan Johansson. Men redan den 25 oktober, dagen efter händelsen, kontaktade Katarina Gäddnäs Hufvudstadsbladet och tipsade om trakasserierna.

Tidskriften Ny Tids chefredaktör **Solveig Arle** bevitnade när Stefan Johansson ska ha tafsat en kvinna på bröstet under ambassadmottagningen. Hon kritiserade i torsdagens TV-nytt

Hbl för att tidningen inte publicerat nyheten, trots ett tips från henne.

Hbl bemötte kritiken i en kommentar i fredagens tidning. Hbl säger att händelsen endast kunde bekräftas av en person som inte ville ha sitt namn någonstans och att de inte får veta vem som blivit påtavsad av statssekreteraren.

”Orsaken till att tipset inte publicerades handlar om grundläggande journalistik. Sexuella

trakasserier ska inte landa i Hbl:s skvallerspalt utan på nyhetsidan och då behövs mera kött på benen och någon som ställer upp och talar.”

Kritisk

Men också Katarina Gäddnäs tipsade Hbl.

–Jag fick beskedet att tidningen fått uppgifter om händelsen och att det överförts till politikavdelningen.

Gäddnäs säger att hon vän-

tade på att Hbl skulle skriva något men utan resultat. Först efter att Ny Tid i en ledare avslöjat händelsen sattes stenen i rullning. Det var i torsdags.

Katarina Gäddnäs är besviken på Hbl. Hon säger att det inträffade hade gått att kontrollera. Vittnen fanns det gott om.

–Jag anser att det funnits många sätt att skriva om detta ändå. Ringa Johansson och be honom förklara, ringa Arle och be henne redogöra för vad som

hänt. Också jag kunde ha berättat om de chockade kvinnornas reaktioner efteråt och snacket som gick på ambassaden efter incidenten.

–Skyddade Hbl sfp-politiken eller är sexuella trakasserier så vanliga att det inte är en nyhet i Finland idag, frågar hon sig.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

29-åring dömd för åtskilliga trafikbrott

En 29-årig man har vid upprepade tillfällen kört bil, trots att han inte haft något giltigt körkort och trots att han varit berusad flera av gångerna.

Vid ett tillfälle fanns det även passagerare med i bilen.

Mannen har framfört sitt fordon i Mariehamn vid ett fler-

tal tillfällen, med en alkoholhalt på mellan 2,48 och 3,02 promille i blodet. En av bilresorna resulterade i en kollision med en lyktstolpe.

Vid ett annat tillfälle körde mannen med 2,94 promille i blodet. Under färden fanns tre passagerare med i bilen.

En taxichaufför uppgav att det inte rädde någon tvekan om mannens berusningsgrad, eftersom han hade betydande

problem med att hålla sin balans.

Utan giltigt körkort

29-åringen har kört bil vid upprepade tillfällen, trots att han inte haft något giltigt körkort. Han har även lånat ut sin bil vid två tillfällen åt en person som inte heller hade giltigt körkort, och som körde bilen trots att han var berusad.

Den 29-årige mannen döms

på 14 åtalpunkter, bland annat grovt rattfylleri, olovlig körning och överlämnande av motordrivet fordon till berusad

Mannen döms till 6 månader och 10 dagar villkorligt fängelse. Mannen döms också till 60 dagsböter och beläggs med körförbud till november nästa år.

LINNEA FRIMAN
linnea.friman@nyan.ax

Stadsstyrelsen vill höja skatten

■Höj skatteprocenten i Mariehamn från 16 till 16,5 procent.

Det förslaget lämnar stadsstyrelsen till fullmäktige efter omröstning med siffrorna 4-3 där stadsdirektören **Bjarne Petterssons** förslag - bibehållen skatteprocent - ställdes mot **Folke Sjölunds** (lib) höjningsförslag. Liberalerna och socialdemokraterna vill höja skatten, de frisinade och de obundna vill behålla den nuvarande nivån.

Matros omkom på Östersjön

■En matros på ett fiskebåt från Kristinestad drunknade på torsdagsmorgonen i Hanöbukten mellan Skåne och Blekinge.

På det svenska Sjöräddningssällskapets hemsida stod felaktigt att fiskebåten kom från Åland.

Det blåste cirka tio sekundmeter när mannen fastnade i ett nät och drogs överbord. En stor räddningsinsats med danska och svenska besättningar inledes. En halvtimme senare hittades mannen av en fiskebåt, men besättningen lyckades inte få honom ombord. Räddningsinsatsen avblåstes efter två timmar. (pd)

Gymnasieutredning dröjer

■Den arbetsgrupp som ska ta fram en utvecklingsplan för gymnasialstadiet på Åland har fått förlängt mandat. Senast den sista december i år ska utredningen vara klar. (ak)

Rökig central i Sittkoffs

■Ett automatalarm drog Mariehamns räddningsverk till Sittkoffs galleria på fredagsmorgonen. Orsaken var en elcentral där säkringarna lösts ut och orsakat en rökutveckling.

Ingen brand hann dock utvecklas. (mt)

Oförändrad skatt föreslås

■**BRÄNDÖ.** Både inkomstskatten och fastighetsskatten bibehålls på nuvarande nivå, det föreslår kommunstyrelsen för fullmäktige.

Inkomstskattesatsen är 17 procent i Brändö och kommunen är, tillsammans med Sottunga, de enda kommunerna i landskapet som inte uppbär allmän fastighets-skatt. Och enligt styrelsens förslag ska man fortsätta som förr, vilket innebär 0 procent för stadigvarande bostäder och allmän fastighetsskatt samt 0,9 procent för andra bostäder.

”Beräknade intäkter från fastighetsskatten blir med ovannämnda förslag totalt cirka 26.000 euro under år 2009, det vill säga av annan bostad det vill säga i praktiken fritidsbostäderna.” står det i protokollet.

Fullmäktige sammanträder 13 november. (ab)

Nu ska förpackningsfrågan lösas

Proans ska föra ansvaret från hushåll till företag

Det fungerar bra när det gäller bilar, kylskåp och elartiklar så varför inte även här? Efter förpackningslagens i kraftträdande 2006 har inte mycket hänt, men nu presenterar regeringen en lösning på företagens brister i ansvaret.

Förpackningslagen som följer EU-direktivet gör berörda företag skyldiga att ta hand om de förpackningar de säljer. En arbetsgrupp som tillsattes i våras presenterar nu organisationen Producentansvar Åland Ab, Proans.

–Det är bristen på producentansvar ålänningarna länge varit förbannade över. Nu har man gjort ett välarbetat alternativ och serverar företagen Proans som är en morot för de ansvariga, säger miljöminister **Katrin Sjögren**.

Organisationen ska administrera kostnaderna för insamlingen som uppgår till 100.000 euro per år. Idag är det hushållen som står för företagens räkning.

–För varje företag som är anslutet minskar kostnaderna för kommunernas renhållningsarbete, fyller Proans vd **Fredrik Karlsson** i.

Trepartsavtal

Materialbolaget på Åland samlar in avfallet och producenten, i detta fall företaget som säljer förpackade varor, ska stå för kostnaderna av förpackningarna som går till bolaget. Tredje parten blir Proans som sköter inbetalningen så att företagen kan syssla med sitt.

–Det fungerar bra för bilar, kylskåp och elartiklar

En morot. - Vi delar ut moroten och nu är det upp till företagen att ta sitt ansvar, säger miljöminister Katrin Sjögren angående förpackningsfrågan som ska nå sin lösning. Foto: ERKKI SANTAMALA

med en organisation som sköter det administrativa. Därför borde det fungera även här, säger Katrin Sjögren.

Företagen betalar en schablon- eller fast summa till Proans och summans storlek är beroende av hur mycket företaget driver in i vinst mått. Det är frivilligt att gå med i Proans då det finns flera alternativ.

–Företagen kan välja att ta hand om förpackningarna själva eller ansluta sig till organisationen som gör det åt dem.

Miljösyfte

Grundtanken bakom an-

svarsöverföringen är att få producenterna att minska förpackningarna. Tandkrämstuben kanske inte behöver förpackas i en kartong och runt den behöver det kanske inte vara plast.

–Det är väldigt smart. Märker man att det kostar mycket med onödiga och skrymmande förpackningar kanske man ser till att produktionen minskar, säger Fredrik Karlsson.

Idén är att på sikt få förpackningsprodukterna att bli miljöanpassade.

–Därför måste kopplingen

mellan produktionsansvaret och återvinningen gå genom företagen, annars händer inget.

Ett behov

När lagen kom fanns det ett stort motstånd hos företagen, men det tror landskapsregeringen har vänt.

–Det finns ett behov men man har väl väntat på att få lösningen på bordet, säger miljöingenjör **Mona Kårebring-Olsson**.

Information och blanketten har skickats ut till 2200 företag och de berörda får

Fakta/Förpackningar

■ Till förpackningar hör metall, aluminium, kartong/papper, wellpapp, plast, returglas och övrigt trä.

■ Kostnaderna för insamlingen uppgår varje år till 100.000 euro.

■ Förpackningslagen bygger på ett EU-direktiv och trädde i kraft 2006 och gör företagen ansvariga för insamlingskostnaderna.

■ Proans är en organisation som tar hand om de administrativa avgifterna. Företag kan välja att ingå ett standardavtal med organisationen och betala en medlemsavgift.

■ Grundavgiften är 75 till 750 euro per år och är beroende av hur mycket företaget omsätter. Omsätter företaget mer än 1.000.000 euro årligen betalas en grundavgift på 750 euro plus en avgift baserad på förpackningsmängden.

CECILIA LINDVALL
redaktion@nyan.ax

Man klarar sig en månad utan chefen, men inte utan städaren

Nu är de examinerade lokalvårdare

Lokalvårdare med grundexamen inom rengörings-service.

Så kan nu sju stolta kvinnor titulera sig efter att ha genomfört en två-årig läroavtalsutbildning.

–Det har verkligen varit lärorikt. Vi rekommenderar alla som får chansen att ta den, säger Carina Salin.

I september 2006 påbörjade en grupp ålänningar sin läroavtalsutbildning till lokalvårdare. Idén kom från vårdchefen **Ritva Eklund** vid Trobergshemmet, som genom en föreläsning kom i kontakt med läraren **Gun Monto** på vuxenutbildningsanstalten Edupoli.

Att det inte fanns några resurser till en lokalvårdarkurs inom Ålands läroavtalscenter löstes via Östra Nylands läroavtalscenter. Därför var utbildningsinspektören från östra Nyland, **Bjarne Grönholm**, på plats igår när ålänningarna fick sina betyg.

–Det är inte så vanligt att vi i Östra Nyland ordnar läroavtals-

utbildningar på Åland, men när det inte fanns någon möjlighet på Åland så kom vi överens så här. Det är undervisningsministeriet som bekostar utbildningen, säger Bjarne Grönholm, som under utbildningens gång hållit kontakt med både arbetsplatser, studerande och handledare.

Hårda krav

I sitt tal påpekar Bjarne Grönholm vilken viktig uppgift lokalvårdarna har och att branschen ställer hårda krav på allt från noggrannhet och samarbetsförmåga till kvalitetstänkande.

–Branschen sysselsätter idag cirka 100.000 personer i Finland, och fler behövs, säger Bjarne Grönholm, och passar på att avslöja att gruppens betygsmedeltal i utvärderingen från arbetsplatserna låg över 4, på en skala på 1-5.

Varje månad har lärlingarna träffats för en teoridag. Hemuppgifter har utförts mellan varje träff och på varje arbetsplats, i detta fall Trobergshemmet, Centralsjukhuset, Nyfah-

lers och Ytternäs skola, har det funnits en handledare som ska stöda och hjälpa den studerande.

Drillats i rengöring

När betygen är utdelade får Nya Åland en pratstund med två stolta lokalvårdare. Carina Salin och **Minna Saarijärvi** är rörande överens om att alla som får chansen att utbilda sig genom läroavtal ska ta den. Men det gäller att det finns stöd för idén på arbetsplatsen för att lyckas.

–Och visst krävs det lite arbete hemma och att du engagerar dig, men det är absolut värt det, säger Carina Salin.

Under åren som gått har gruppen drillats i allt inom rengöring.

–Bland annat gällande den tekniska biten har jag lärt mig massor som jag inte kunde innan. Det gäller till exempel redskap, maskiner, medel, ytor och material, säger Minna Saarijärvi.

Nyans utsända får en liten glimt av den vetenskap som lig-

Tog examen. Glada lokalvårdare, som i går fick sin grundexamen inom rengöringsservice är bakre raden från vänster Yvonne Johansson, Minna Saarijärvi, Iwona Gorska och Carina Salin. Nedre raden från vänster Dorita Sundberg, Gun-Britt Stengård och Rita Röman. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

ger bakom ordentlig städning, då Carina och Minna börjar förklara vilka tekniker som används på olika textil och om aseptik.

–Du ska alltså städa från det rena mot det som är mer smutsigt, annars så tar du smuts med dig och sprider runt det överallt, förklarar Minna Saarijärvi.

Vad skulle ni svara den som påstår att inom

en chans att ta ställning. De som inte väljer att gå med i organisationen eller ta sitt ansvar på ett annat sätt kan drabbas av vite.

–Men det finns en stor konsumentmakt. Vem blir det första företaget att skriva in sig? Vem blir först att ta sitt miljöansvar? Vem som först är på hugget samt de som inte tar sitt ansvar kan vara av stort intresse för konsumenterna, inflikar Katrin Sjögren.

Militär avskedad på grund av misshandel

■ En 39-årig militär var på väg till en plats där rökning var tillåten på hotell Arkipelag med ett grogglas i handen. Han blev stoppad av en man som grep tag i hans axel, varpå han utdelade ett slag mot den andre mannens ansikte.

Under förundersökningen visade det sig att 39-åringen haft en kniv i besittning, men han hade ingen giltig anledning till att ha den på allmän plats. Dock tog han inte fram kniven i något skede.

Målsägandens skada av misshandeln har varit obetydlig, och tingsrätten bedömer incidenten som ringa gärning.

Tingsrätten dömde inte 39-åringen, eftersom militärdomstolsenheten vid Åbo tingsrätt dömt mannen till ett bötesstraff för två militärbrott begångna på Åland. Som en följd av incidenterna har svaranden blivit avskedad från sin tjänst vid försvarsmakten. (lf)

Erland-donation till handikappförbundet?

■ Lagtingsledamot **Olof Erland** (lib) har lyft dubbla löner det senaste året, en från lagtinget och en från jobbet som tjänstledig näringschef med full lön.

Han har tidigare berättat att lagtingslönen sparas på ett skilt konto och att pengarna ska gå till välgörande ändamål. Vilka har han inte velat gå ut med.

Enligt uppgift ska Erland nyligen ha donerat en summa till Ålands handikappförbund.

Stämmer det?

–Jag uttalar mig inte om vilka jag donerar till då det är en pågående process.

Eventuellt kommer han dock att avslöja det senare, säger Erland. (ak)

Påstöt om Godbygolf

■ **FINSTRÖM.** Kommunstyrelsen har skickat en skrivelse till landskapsregeringen angående planeringen av en golfbana i Godby.

–Det skulle definitivt vara ett lyft för Finström som idag kämpar med en dålig budget, säger ordförande **Roger Höglund** (c).

En golfbana i Godby skulle leda till nya företagsetableringar och flera arbetstillfällen, menar han.

Nu är det landskapet som ska besluta i frågan.

–Ja skrivelsen är på posten och vi hoppas på det bästa så klart. (cl)

Fortkörningar i Hammarland

■ Två personer har åkt fast för fortkörning i Hammarland Näfsby. På tisdagseftermiddagen stoppade polisen ett fordon som kom i hastigheten 91 kilometer i timmen trots att det rädde 70 på vägen.

På samma vägavsnitt körde en annan person 89 kilometer i timmen. (mt)

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax

Kiki Alberius-Forsman
Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn
STYRBJÖRN

Vi firar 1-15 år

Elin Sahlin i Geta Snäckö fyl-
ler 2 år i morgon den 9 novem-
ber. Hon gratuleras av mam-
ma, pappa och Emma.

Sara Skogberg i Mariehamn
fyller 8 år i morgon den 9 no-
vember. Hon får grattiskramar
från mormor och morfar.

Hanna Fagerlund i Mariehamn
fyller 14 år i morgon den 9 no-
vember. Hon gratuleras av far-
mor, farfar, Adam och William.

Isac Ekstrand i Jomala Öster-
kalmare fyller 8 år i dag den 8
november. Isac gratuleras av
mamma, pappa och Aron

Melker Lundberg i Marie-
hamn fyller 9 år i morgon den
9 november och firas av far-
mor och farfar.

■ **Henrik Hökman** har av-
lagt politices kandidatexamen
inom samhälls- och vårdve-
tenskapliga fakulteten vid
Åbo akademi. Hökman kom-
mer från Åland men är bosatt
i Vasa.

■ Landskapsregeringen har
inlett kontraktsförhandlingar
med de företag som ska bygga
om ladugården vid Ålands na-
turbruksskola.
De byggnadstekniska arbe-
tena handhas av Premont ab,
Mariehamn och Jomalabase-
rade Ålround ab tar hand om
VVS-jobben.
Ab Harrys El i Mariehamn
sköter eltekniken. (ak)

Kom ihåg

■ ■ **Demensföreningen på Åland:** Simning/vattengymnastik för personer med demens och deras anhöriga, söndag 16.11 kl 17.00-19.00 i Folkhälsans Allaktivitetshus. Ledare fysioterapeut Gun-Lis Andersson. Aktiv tid i bassängen är cirka 45 minuter. Det finns plats för nya deltagare. Frågor och nyan-mälan riktas till demensrådgivare Regina Österlund, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, GSM 0457 548 3818 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax. Välkommen!

■ ■ **Folkhälsan i Lumparland:** Hälsodagen söndag 9.11 är inställd. Vi siktar på att hålla en hälsodag i februari istället. Lev livet levande, glatt och njut till dess.

■ ■ **Folkhälsan i Saltvik:** Höstmöte tisdag 11.11 kl 18.00 på Sunnanberg Vårdhem. Styrelserna för Folkhälsan och Röda Korset i Saltvik. Sedvanliga handlingar, försäljning av Lucialotter, besök av

årets Luciagrupp, kaffe med dopp. Välkomna!

■ ■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Styrelsemöte onsdag 12.11 kl 17.30 i Godby idrottscenter.

■ ■ **Lumparlands marthaför-
ening:** Möte torsdag 13.11 kl 19.00 på Styrmansgatan 10 i Mariehamn. Charlotta Solax medverkar. Alla välkomna.

■ ■ **Mariehamn Zonta club:** "Självkänsla, vår resurs i livet" föreläsning med Professor Barbro Gustafsson. Tisdag 11.11 kl 19.00 i Ålands hotell- och restaurangskola. Avgift 10 euro. Överskottet går till cancerföreningens insamling rosa och blå bandet.

■ ■ **Mellersta Finströms marthaförening:** "Vinprovning med matassiett" med Ella Grüssner Cromwell-Morgan. Tisdag 11.11 kl 19.00 i Marthastugan-Breidablick. 4 vinglas /person medtages.

OBS! Det händer

LÖRDAG 8.11 BIO
■ ■ **Bio Savoy kl 16.00.** Niko—på väg mot stjärnorna. T. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 18.00 och 20.15.** 007, Quantum of solace. F-13. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

BOKMÄSSA
■ ■ **Ålands lyceum kl 11.00-16.00.** Mässan hålls för tionde gången.
□ Kl 11.00. Mässan öppnas av Britt Lundberg, kulturansvarig Ålands landskapsregering.
□ Kl 11.15. Ralf Svenblad, "Åländskan till vardags och till finbärs".
□ Kl 11.45. Isela Valve, "Läkande ord och lek med ord".
□ Kl 12.00. Hanna Hagmark-Cooper, "Sjömanshustruns två liv".
□ Kl 12.15. Åsa Lind, "Ellika Tomsons första bok".
□ Kl 12.30. Ann-Christin Waller och Anni Wikberg, "Kollorna och Viktigpetter".
□ Kl 12.45. Håkan Kulves, "Travestier och bryderier".
□ Kl 13.00. Gustaf Widén, "Hur självstyrd är den åländska litteraturen".
□ Kl 13.30. Ulf Nyback, "Ika-ros".
□ Kl 13.45. "Tantkraft och mycket mer – Emmausboken".
□ Kl 14.00. Lola Karlsson, "Helan går".

TACK

Ett varmt tack till alla som hedrat minnet av vår kära
Anita Rundberg
De anhöriga

FÖRLOVADE

Elin Öhberg & Mikael Granholm
Riga 6.11.2008

■ ■ **Norra Ålands pensionärer:** Lunchträff i Wirrans kafé och restaruarang i Godby onsdag 12.11 k 13.00. Vi sjunger tillsam-mans till ackompanjgänget. Anmäl dig gärna till Wirrans tel. 41 996.

■ ■ **Socialmissionen:** Höstmö-te måndag 10.11 kl 19.00 i Jomala församlingshem. I programmet ingår korta, sedvanliga förhand-lingar, tal och sångprogram, samt servering. Alla är varmt välkomna!

■ ■ **Vårt Hjärta:** Tittutverksam-heten föräldra-barn-gruppen för barn 0-3 år med något funktions-hinder träffas, jämna veckor, måndag 10.11 i S:t Mårtensgår-den. Välkommen också utan föranmälning!

■ ■ **Ålands scoutgille:** Möte hos Maj-Lis 10.11 kl 13.00.

■ ■ **Ålands Slöjd och Konst-hantverk:** Höstmöte måndag 10.11 kl 19.00 i ITiden på

Elverksgatan 10 i Mariehamn. Stadgeenliga förhandlingar. Efter mötet berättar Ulla Lindberg om företaget Tråbiten och vi diskute-rar kring hantverksföretagande. Alla är hjärtligt välkomna!

■ ■ **Ålands synskadade:** Kom i håg höstmötet lördag 8.11 kl 12.00 på Ankaret. Stadgeenliga ärenden och kaffeservering. Nästa må-nadsträff måndag 10.11 kl 18.00 på Ankaret. Det blir temakväll om punktskrift med Tessa Bamberg och Tor Hanner från FSS. Kaffe och smörgåstårter. Under Blindveckan ordnar föreningen i samarbete med FSS och Ålands Handikappförbund information om punktskrift för all-mänheten på HandiCampen tisdag 11.11 kl 10.00-12.30.

■ ■ **Ålands trädgårdsförening:** Kom och lyssna på Karin Berglund på Folkhälsans allaktivitetshus söndag 9.11 kl 13.00. Gratis inträde för medlemmar, 5 euro för övriga. Kaffet kostar 2 euro.

Högläsning av årets text. Mu-sikgruppen Kvinnfolk uppträder, författaren Maria Suutala presen-terar sin nya bok "Lyckliga kor och kloka människor".

MÅNDAG 10.11 BIO
■ ■ **Bio Savoy kl 18.00.** Niko—på väg mot stjärnorna. T. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 20.00.** 007, Quantum of solace. F-13. Världspremiär för nya Bond-fil-men. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

KURA SKYMNING
■ ■ **Nordiska biblioteksveck-an 10-14 november. Årets text är "Kärlek till Norden" skriven av Eeva Kilpi.**
□ Brändö bibliotek kl 18.45. Åsa Lind läser årets text och berättar om hur det kan vara att vara på avstånd från Norden.
□ Eckerö bibliotek kl 19.00. Högläsning av årets text.
□ Finströms bibliotek kl 18.30. Inga-Britt Wiktorsson läser årets text. Sångduon Livning med Pia Lassila och Bengt Malmberg uppträder.
□ Föglö bibliotek kl 19.00. Årets text i stearinljusets sken.
□ Geta kulturavrsstugan kl 19.00. Ann-Gerd Steinby läser årets text och berättar om Anni Blomqvist.
□ Kökar grundskola kl 19.00. Kurt Forsman läser årets text. Sångkören Kökarröster uppträ-der. Författaren Maria Suutala presenterar sin bok "Lyckliga kor och kloka människor".
□ Lemlands bibliotek kl 19.00. Kira Gustafsson läser i brasans sken. En trollutställning som skol- och dagisbarnen gjort visas.
□ Mariehamns stadsbibliotek kl 14.30. Biblioteket besöks av BUU-klubben från FST5 och de-lar ut Röda Korsets julkalender.

NÖJE
■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar-dj.

ÖPPET HUS
■ ■ **Vårdö Solhult kl 18.30.** För både stora och små barn. För de mindre barnen bör helst en förälder vara med.

DÖDA

Vår käre
Karl Gustav Folke Nordberg
* 31.10.1950
† 1.11.2008
Har lämnat oss i stor sorg och saknad

*Plötsligt slocknar en låga som varmt och givott allt
Ett ljus blåses ut och hastigt känns allt så isande kallt
Någonting brister stilla och en röst dör ut
Strax förnimmer vi tydligt att ingenting blir som förut.*

*Tack älskade för år som gått
Du är ej död
Du sover blott*

Mor
*I minnet Du lever
Du finns alltid kvar
I minnet vi ser Dig precis som Du var*

**Bo och Gunnevi med familj
Göthild med familj**

Moffa Du är vår stjärna på himlen

Felicia och Felix Signe

Jordfästningen äger rum söndagen den 16.11 kl. 12.00 i Vårdö kyrka. Därefter minnesstund i Bönehuset vartill alla vänligen inbjudes.

□ Kl 14.15. Krister Lumme, "Mognad".
□ Kl 14.30. Maria Suutala, "Lyckliga kor och kloka människor".
□ Kl 14.45. Gisela Linde. "Lev enklare".
□ Kl 15.00. Emelie Enckell, "Över språkets gränser –Aaro Hellaakoski".
□ Kl 15.15. Katarina Gäddnäs, "Ny tids poetkalender".

DANS
■ ■ **Föglö Vikingaborg kl 21.30.** Riversideband.
■ ■ **Arkipelag restaurangen kl 22.00.** Högtryck.

INSAMLING
■ ■ **Storagatan 10, ingång från gården, kl 11.00-14.00.** Julpaketinsamling för behövan-de i Lettland och Litauen.

KONGRESS
■ ■ **Lagtinget, kl 09.00-14.30.** Socialdemokraterna håller kongress.

LOPPIS
■ ■ **Finströms prästgårds garage kl 11.00-16.00.** Mattor, lampor, husgeråd och julgrejer.
■ ■ **Östergeta kl 11.00-16.00.** Lises hantverk och Runas loppis.

MARKNAD
■ ■ **Sittkoff kl 11.00-16.00.** "Skärgården kan". Gastronomi och mat, hantverk, konst, ull, skinn, stickat m.m. Matglädje med Michael Björklund. Musik Johan Henriksson från Kum-linge.
■ ■ **Saltvik Ödkarby skola kl 12.00-14.00.** Sälj, byt och köp. Allt för barn mellan 0-15 år.

MUSIK
■ ■ **Saltvik Solbacka kl 20.00.** Skärgårdsspelman Åke Hellman från Sverige, Västfyran med Bengt Achren från Finland, Bengt Hedmans Värmlandsspelmän, Jalle och Stig från Kumlinge, Spelevin-karna. Komframochsäg Sture Söderlund.
■ ■ **Mariehamns S:t Görans kyrka kl 16.00.** Stråktrio Zil-liacusPerssonRaitinen & Harri Mäki, klarinett.
■ ■ **Ålands musikinstitut kl 19.00.** Konsert med Esbo Sångkör och Cantilena. Dirigen-ter: Barbro Smeds och Elisabeth Karlsson.

Stoppa tiggandet genast

hemma

tipset

t.d.landell@aland.net

Fråga: Mina vuxna barn tigger pengar i slutet av varje månad – fast de borde vara självförsörjande. Det är så svårt att säga nej. Ja, jag har hjälpt till att göra budget och pratat pengar till lust och leda. Har du något stöd-jande tufft att säga dem och mig?

“Bara en mor”

Svar: Dina vuxna barn borde skämmas! Jag vet inte om de bor själva, har jobb, familj, mår bra eller dåligt. Hur som helst, som du skriver, så är de vuxna och skall kunna försörja sig själva. Kanske har du/ni skämt bort dem rejält och nu svider verkligheten. Samtidigt antar jag att de har halkat in i ”det trendiga ekorrhjulet” där det skall vara en massa saker och lyxig tillvaro.

Bryt mönster

Jag får ibland lite ”veckopeng” på posten av min mor med texten – unna dig något gott. Det är ingenting jag tar förgivet eller ens förväntar mig, men det är trevligt och jag uppskattar det.

Tyvärr så är det ju så att lönen skall täcka utgifterna

Mycket att köpa. Och mycket vill ha mer. Räcker inte dina slantar? Gå hem till mamma och tigg? Nej, sådana fasoner vill vår hemmatipsare Tina bestämt sätta stopp för. Här är det Anna Nikander som på en arkivbild tagen i ett annan sammanhang visar ett par pumps. Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

för hela månaden utan att man skall kunna gå hem till mamma och hämta mera pengar. Samtidigt förstår jag dig bra för man vill ju hjälpa. Det låter som om du mår dåligt själv av det här, som att du fastnat i ett mönster som behöver brytas nu (för allas skull) och att du lider av dåligt samvete om du säger nej till dem.

Ansvar

Hur radikalt det än låter så är det faktiskt inte mera ditt ansvar att försörja dina barn efter att de har blivit myndiga. Du måste, för din egen skull och för deras skull, säga nej. Du, här nämns ingen far, har betalat mycket medan de var små och under tonårsperioden. Bor de hemma ännu skall de betala för sig. Att hjälpa dem med budget och att prata pengar är bra och en stor hjälp förutsatt att de lyssnar och tar in de råd du kan ge dem.

Fråga proffs

Uppenbarligen lyssnar de inte och inte bryr de sig heller.

Du fortsätter att betala. De behöver få ekonomisk rådgivning hos ett proffs och en utomstående person som de lyssnar på och som de har respekt för. Bankerna har kunniga rådgivare och många goda tips. Skicka dit dem! Boka en tid åt dem.

Mod

Du själv behöver sätta dig ner och fundera varför du gång på gång faller för att ge dem pengar fast du inte vill och kanske inte kan. Hur mycket handlar det om? Vad kan du göra för pengarna själv? Har du barnbarn som du kan göra trevliga saker med för pengarna? (Inte köpa en massa leksaker åt dem). Vad händer om du säger nej till dina barn? Blir de arga eller hotar de med något? Tycker du synd om dem? Tror du att de svälter? (Gröt är billigt och det kan man leva på i två veckor medan man inväntar nästa lön).

Prata vidare

Har du någon väninna som du kan prata med? Fadern?

Livskamrat? Någon som kan ge dig mod att säga:
– Nej, nu får det vara bra.
Eller:
– Nu får ni reda ut er ekonomiska situation själva. Du kan finnas som stöd på alla vis ändå, man är ju dock mor tills man dör, men någon bank behöver du inte vara.

Råg i rygg

Allvarligt talat så kan du få hjälp hos en familjerådgivare själv om du behöver argument för att säga nej och mod för att våga säga nej. Dina barn har ingenting med det att göra, de behöver inte veta att du pratar med någon, men det kan ge dej en puff framåt och råg i ryggen.

Och så tycker jag att du, nästa gång de tigger, säger nej samtidigt som du meddelar dem att du faktiskt tänker resa till Kina och behöver DINA EGNA pengar till det. Det är du värd!

Tina

Öppen föreläsning om självkänsla

■ **Barbro Gustafsson**, professor i vårdvetenskap vid Karolinska Institutet, håller den 11 november en öppen föreläsning på Zontaklubbens möte på hotell- och restaurangskolan. Föreläsningen går under rubriken ”Självkänsla - en resurs i livet”.

Barbro Gustafsson disputerade 1992 med sin dok-

torsavhandling ”Living with Dysfagia - Some aspects on Handicap, Adapedness and Confirmation.”

Hon blev docent i vårdvetenskap 2003 och samma år gästprofessor vid Shandong University, School of Nursing i Kina. Hon utnämndes till professor vid Karolinska Institutet den 16 maj i år. (lf)

Annonsera i den tidning du själv läser!

Extra inträdesprov

BLÅS instrument (trumpet, trombon, tuba, valthorn, flöjt, klarinett och saxofon)

Tid: Lördag 22.11.2008 kl. 13.00

Plats: Ålands musikinstitut Grindmattesvägen 7

Välkomna!

Ålands musikinstitut
Tel 23 393
e-mial: musikinstitutet@ami.ax

MARIEHAMN ZONTA CLUB

arrangerar föreläsning om

SJÄLVKÄNSLA - VÅR RESURS I LIVET

Föreläsare: **PROFESSOR BARBRO GUSTAFSSON**

Plats: Hotell- och restaurangskolan

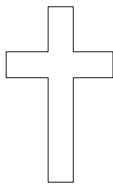
Tid: Tisdag 11 november kl. 19.00

Avgift: 10e inkl. kaffe och kaka

Överskottet från kvällen går till cancerföreningens insamling.

Rosa och Blå bandet

Nordea

BORTGLÖMDA SJÖMANSGRAVAR

tisdagen den 11.11 2008 i Ålands sjöfartsmuseum kl.18.30.

Sven-Erik Nylund berättar om bortglömda sjömansgravar som är krigets offer från II världskriget.

Han har rest och fotograferat, men även forskat i arkiven om internerade sjömän jorden runt och berättar om sjömän i krig och de fynd han gjort.

Fritt inträde! Alla intresserade välkomna!

Arr. Finlands sjömansunions Ålands avd./ABF-Åland.

KONGRESS

LÖRDAG 8.11 KL 9.00 I LAGTINGET

9.00 Anmälning och kaffe

9.30 Kongressen öppnas

10.00 Den allmänna debatten inleds

Arbetsmarknadspolitik

Socialpolitik och välfärd

Miljöpolitik

12.00 Ekolunch

13.15 Kulturinslag och fortsatt debatt

“År den nordiska modellen ett minne blott”

Inledare: *Steven Frostdahl*, Finlands svenska socialdemokrater

Raimo Pärssinen, metallare, S-riksdagsledamot, Sverige

14.30 Avslutande ställningstagande och röstningar

Alla som är intresserade av samhällsfrågor och debatt är välkomna att lyssna och delta i debatten. Betalande medlemmar har rösträtt. Kongressen är ett öppet och fritt forum.

Barbro Sundback
Ordförande

www.socialdemokraterna.ax

NYANFAJTEN

	Fem	Fyra	Tre	Två	Ett
Historia. En president.	Föddes den 12 februari 1809 i LaRue County, Kentucky.	Var president mellan 4 mars 1861 och den 15 april 1865	Vice presidenterna var Hannibal Hamlin och Andrew Johnson.	Mördades i ämbetet.	Är porträtterad på den amerikanska 5-dollar sedeln.
Geografi. En ö-grupp.	Är 4033 kvadratkilometer till sin yta.	Ö-gruppen består av 15 öar.	Har varit både handelscentrum för afrikanska slavar och senare en viktig bränsledepå för fartyg och flygplan.	Huvudstaden heter Praia.	Ligger omkring 500 kilometer väster om Cap Vert på afrikanska fastlandet.
Media. En programledare.	Föddes den 24 februari 1969 i Aspudden i Sverige.	Frun heter Anna.	Har ett eget produktionsbolag.	Ledde Melodifestivalen 2004.	Leder Dansbandskampen i SVT på lördagar.
Åland. En person.	Hans mellannamn är Hugo.	Utsågs till honorärkonsul för Korea 2006.	Har tilldelats hederstiteln Sjöfartsråd.	Hade den högsta förvärvsinkomsten av alla åländska direktörer 2007.	Vd för Lundqvist-rederierna.
Natur. Ett djur.	Latinska namnet är Ailuropoda melanoleuca.	Lever i Kina.	Är starkt utrotningshotad.	Var en av fem maskotar för OS i Peking.	Symbol för Världsnaturfonden.

Svar: 1. Abraham Lincoln, 2. Kap Verde, 3. Peter Setman, 4. Ben Lundqvist, 5. Jättepanda.

PORTRÄTTET / Danny Lindqvist, 54 år, kalenderbitare

Varvar OS-uppdrag med vardag på Åland

Han är blyg men njuter av att tala inför hundratusentals människor.

Han är ganska ointresserad av pengar men förvaltar miljoner.

Kanske är det de mest otippade utmaningarna och den enorma kunskapstörsten som får kompensera för den avbrutna idrottskarriären Danny Lindqvist har svårt att komma över.

Fakta/Danny Lindqvist

Namn: Danny Lindqvist

Ålder: 54 år

Bor: Lemland Söderby

Gör: Kapitalförvaltare och sportkommentator

Familj: Sonen Glenn med familj och dottern Linda, båda i Stockholm. Flickvän på Åland.

Vill... få fler barnbarn.

Hoppas... få tid till att bygga på tomten i Eckerö.

Kan... greppa helheten.

–Jag är otroligt blyg av mig. Och prata så här och om mig själv gör mig nervös. Privat är jag fortfarande försiktig, inte det minsta äventyrlig av mig utan mer av en hemmakatt.

Ett uttalande som förvånar. Mannen som sitter mitt emot ger inte det intrycket. Tvärtom. Han lyser av lugn, mod och självsäkerhet. Som expertkommentator för sporten på FST5 och som kapitalförvaltare för Ålandsbanken, och dessutom med ett förflutet som elitidrottare, borde han vara van vid att utsättas för press, uppmärksamhet och uppståndelse.

–Det är i och för sig inte lika farligt nu längre som det har varit. Men det var inte förrän jag var i 40-årsåldern och började på banken och tvingades hålla föredrag oftare som jag kom över det och lärde mig tackla den utmaningen. Värre var det tidigt i min idrottskarriär. Jag kunde vara i fantastisk form, men när jag skulle tävla kastade jag upp. Det var en ständig kamp mot nerverna.

”Det är intensivt och krävande att sitta i en obekväm stol i kanske 35 graders hetta i tio-elva timmar i sträck. Men det är precis det jag älskar.”

Men att det var idrott han skulle syssla med fanns det ingen tvekan om.

Sitt intresse för sport fick han av sin bror **Kenneth** som lockade honom till att börja hoppa stav och till att läsa resultat och skriva statistik. Hos föräldrarna **Carita** och **Oskar** hemma på gården i Lemland fanns däremot inget intresse. Där kretsade allt kring pappans lastbilsrörelse och en hel del musik.

–Den ende som ägnat sig åt sport i släkten var min morbror

framställas som att jag är bitter, men nog är det så, till viss del i varje fall. Orsaken är att jag vet att jag hade de förutsättningar som krävdes för att bli riktigt bra. Och så är det ju så att jag älskar den här sporten som kommit att betyda så mycket i mitt liv.

–Såklart hade jag kunnat åka utomlands igen. Men möjligheterna då var inte lika stora som de är nu, inte minst ur ekonomisk synpunkt. Dessutom bildade jag familj tidigt vilket innebar ett stort ansvar.

Två barn fick han tillsammans med **Britta** som han var gift med i 28 år. Båda barnen **Glenn** och **Linda** blev snabbt invigda i sportens värld.

Och med hård träning slog de sig in i världstoppen. Sonen Glenn blev europamästare och JVM-trea i tiokamp för juniorer och tog en FM-titel även som senior. Dottern Linda blev EM-fyra och VM-sexa för juniorer och tog även FM-brons i damklassen i spjut.

Kan du så här i efterhand känna att du pressade du dina barn att bli duktiga friidrottare, att barnen fick ta över den stora satsningen när du tvingades sluta?

–Inte alls. Det går inte att tvinga någon till att träna så hårt i så många år. Jag har tvärtom hållit tillbaka dem. För vilja har det funnits gott om. De var med mig vid tävlingar och träningar redan som små, så det blev en naturlig miljö för dem. Jag var förstas deras tränare, men vi satte alltid upp gemensamma mål. Som föräldrar var vi med och stöttade.

Men engagemanget för idrott var stort. Som mest lade han ner runt 2000 timmar om året som tränare och ledare i åländsk idrott.

Hansinsatser uppmärksammades även av Svenska Finlands Idrottsförbund som 1994 utsåg honom till årets tränare i Svenskfinland.

Och sportintresset yttrade sig även på annat vis. Redan som åttaåring tog han åt sig allt han kom över i resultatväg i alla sporter. Två år senare började han föra friidrotts- och skridskostatistik.

–Sånt kräver ett brinnande intresse och en exakthet både vad gäller resultat, tävlingsorter och namn om det ska bli till något. Och så skadar det ju inte om man har ett hästminne.

Det är takter som fortfarande sitter i.

–Jag har mani på att läsa. Men det gäller inte bara sport och ekonomi, jag badar i allt.

När det gäller minnet ger han spontant ett exempel från sportens väg. Det var vid ett 60-meterslopp på en tävling på WHA. Han lämnade arenan strax efter att de 21

löparna sprungit i mål och slängde ett snabbt öga på tiderna.

–Senare på kvällen ringde **Claes Hellström** upp och skulle meddela mig resultaten eftersom jag hade hand om ÅID-statistiken då. Men samtalet var onödigt. Det visade sig att jag hade alla 21 tiderna i minnet på hundra delen när. Det är väl ett tecken på hur knäpp jag är. Men det är intresset det hänger på. Skicka inte iväg mig för att handla mjölk och bröd, för då kommer jag antagligen hem tomhänt, säger han.

Tankarna förs osökt till att du är Ålands svar på Björn Hellberg – oraklet från Laholm, den allvetande domaren i SVT:s frågesportprogram På spåret som kan allt om tennis. Är det fel att dra den parallellen?

–Nja, jag är väl också en kalenderbitare av ovanlig sort. Likheten är väl att vi båda gillar tennis och är hyggligt allmänbildade. Men medan Hellberg har koncentrerat sig på tennis så har jag ägnat mig åt ganska många sporter.

Men just att Danny besitter så stor kunskap om idrott ledde in honom, likt Björn Hellberg, på tv-jobb. För sju år sedan började han som expertkommentator för FST5 vid stora sportevenemang som OS och VM.

Berätta hur du kom in på den banan

–Det är nog en av få gånger jag inte tänkt efter innan jag svarat på ett erbjudande. Normalt sett är jag svårflörtad och gillar inte överraskningar men när de ringde och erbjöd mig jobbet tackade jag ja direkt. De blev nog också lite förvånade för de ringde upp igen följande dag för att dubbelkolla att jag inte ändrat mig, säger han.

Men med lite tid att reflektera över vad han egentligen hade gett sig in på började han få kalla fötter. Att prata i direktsändning inför masspublik var en stor utmaning. Men det gick bra och nu är det motsatsen som gäller. Ju mer taltid i tv han får desto bättre.

–Det är intensivt och krävande att sitta i en obekväm stol i kanske 35 graders hetta i tio-elva timmar i sträck. Men det är precis det jag älskar.

Rollen som sportkommentator är egentligen bara en bisyssla för honom. Det är ett arbete han fyller sin semester med och som han funderar på att avveckla för att någon gång få lite ledig tid över. Han har även jobbat som journalist i ett tidigare skede med Tidningen Åland som arbetsgivare. Där var han ansvarig för sport och ekonomi. Det var det som i sin tur ledde in honom i finansbranschen där han nu har sitt heltidsjobb; som kapitalförvaltare på Ålandsbanken i Mariehamn.

–Man skulle kunna säga att jag halkat runt på ett bananskal. Men ett

brinnande intresse, engagemang och långsiktighet är en av de gemensamma nämnarna mellan de två yrkesvalen och så handlar det ju mycket om exakthet och siffror, säger han.

Är det inte tuft att vara kapitalförvaltare i bankkristiden som råder nu?

–Det är inget man ser fram emot precis. Men orolig är jag inte. Även den här krisen blåser förbi. Sedan ska vi inte glömma att kristider också skapar möjligheter.

Han menar att hans lugn bottnar i erfarenhet och att han inte är intresserad av kortsiktighet.

Med tanke på att han förvaltar stora kapitalmassor ger han intryck av att vara ganska ointresserad av pengar för egen del.

–Jag är ointresserad av konsumtion och inte drömmer jag heller om att bli förmögen. Det utgör ingen drivkraft i sig. Det som driver mig är att skapa resultat av det jag gör. När man sedan åstadkommit något bra så kommer belöningen i form av tillfredsställelse, säger han

I arbetet tycker han det är viktigt att tänka stort och ha koll inte bara på företag och makroekonomi, utan även på samhällsfrågor och omvärlden.

Det hörs under intervjun att du är väldigt insatt i samhällsfrågor. Har du själv funderat på att engagera dig politiskt?

–Jag engagerade mig mycket i idrottliga frågor förut men politik skulle inte passa mitt lynne. Det politiska maskineriet mal för långsamt. Jag vill se resultat.

Trots att han tidigare beskrivit sig själv som en hemmakatt, är han just rastlös och vill att det ständigt ska hända något.

Trots att han bor på landet i Lemland Söderby ser han sig själv egentligen mer som en storstadsmänniska, och har många gånger funderat på om han skulle flytta från Åland.

–Jag är en stolt ålänning, men jag skulle ändå gärna bo någonstans där det var mer människor, större utbud och mer anonymitet.

Men i stället för att flytta från Åland har han köpt en tomt i Eckerö som han nu försöker få mer tid till, om han mot all förmodan lyckas motstå ytterligare erbjudanden från FST5 eller lyckas undvika att halka in på nästa bananskal. Och troligtvis ligger det bakom hörnet i familjeförretagen som hans bror driver utgående från Sverige.

Text: MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

”Jag har mani på att läsa. Men det gäller inte bara sport och ekonomi, jag badar i allt.”

Linnea Friman
Epost: linnea.friman@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Det enda sättet att gottgöra att man ibland är lite för snyggt klädd är att alltid vara alldeles för bildad.

OSCAR WILDE

Festival för och med ungdomar

Those Dancing Days. Tjejerna från Nacka är aktuella med albumet "In Our Space Hero Suits" och åker direkt från England till Åland för att spela på Nipop-festivalen.

Foto: PRIVAT

Snart antrar flera nordiska pop- och rockband scenen på Idrottsgården. Den 22 november är det dags för NIPOP-festivalen.

– Jag hoppas att det kommer så många ungdomar som möjligt, säger projektledaren Robert Zetterqvist.

NIPOP-festivalen slår igång den 22 november på Idrottsgården i Mariehamn. Projektledaren Robert Zetterqvist vill visa upp ett kulturfält som ungdomar kan intressera sig för.

– Vi är många som jobbar för att ordna en rolig grej för ungdomar på Åland, säger han.

Utgångspunkten för festivalen är att visa att det finns en levande kulturscen inom Nor-

Medverkar. Det svensk-åländska bandet Oriel Joans har spelats på svenska studentradiostationer under hösten. Foto: PRIVAT

den när det kommer till rock och pop. Därför har bland annat det norska punkbandet **Surferosa** bjudits in.

– Målgruppen för festivalen är ungdomar från 13 år och uppåt. Därför är det roligt med så unga artister och medverkande som möjligt, tycker Robert Zetterqvist.

Festivalen kommer att vara alkoholfri och det finns ingen övre åldersgräns.

– Alla som vill komma får

komma, säger Robert Zetterqvist.

Olika genrer

Banden som kommer till festivalen spelar alla olika genrer, alltifrån gladpop till retro heavy metal.

Det svenska popbandet **Those Dancing Days** släppte sitt debutalbum "In Our Space Hero Suits" den 9 oktober och är på turné i Europa.

– De åker direkt från England

för att spela för ålänningarna, säger Robert Zetterqvist.

Those Dancing Days har spelat på bland annat Umeå Open, Hultsfredsfestivalen och Emmabodafestivalen, men för den som har missat dem kan man lyssna på deras låtar på www.myspace.com/thosedancingdays.

Det åländsk-svenska bandet **Oriel Joans** låtar har spelats på flera svenska studentradiostationer under hösten och även i P3.

– Jag hoppas att ett skivbolag hittar dem snart, säger Robert Zetterqvist.

Oriel Joans spelade på Pub Bastun den 28 december förra året, och för den som inte var där kan man lyssna på deras hemsida: www.myspace.com/orieljoans.

Övriga band som kommer

till festivalen är de finska hårdrockskillarna **Sturm und drang** och Unga bandvinnarna **The Pee Gee's**.

– Vi har en bra könsfördelning i år, det är nästan exakt lika många tjejer och killar bland artisterna, säger Robert Zetterqvist.

På festivalen kommer det att finnas tilltugg som kockelever från Ålands yrkesskola har varit med och tagit fram. Det bjuds på tunnbrödsrullar med kyckling eller tonfisk och det finns ett vegetariskt alternativ. Till det serveras ekologisk äppeljuice.

Förköpsbiljetter kostar 10 euro och finns på Ålandsbankens kontor i Sittkoffgallerian. Insläpp börjar klockan 18.00 och festivalen slutar klockan 23.20.

LINNEA FRIMAN
linnea.friman@nyan.ax

Önningebymuseet fick en ny donation;

en litografi av Ture Bengtz. Det är en färglitografi som trycktes endast i 6 exemplar. Motivet är konstnärens hemkyrka, Jomala kyrka och skyddshelgonet St Olof. Litografen är signerad 1965 och donator är Ture Bengtz dotter **Lanci Valentine-Bengt** som ombesörjt inköpet.

– Vi är mycket glada över donationen. Jag hoppas att vi en dag kan iordningställa ett särskilt rum för verk av Ture Bengtz i Önningebymuseet. Han föddes ju 1907 i Vestansunda och hans mormor kom från Jonesas i Önningeby. Bengtz hade stora framgångar i USA och jag tror inte att vi på Åland riktigt förstår hur respekterad han var där, skriver **Kjell Ekström** i ett pressmeddelande. □

Ålands dragspelsklubb

firar 50 år i år och lördagen den 8 november är det underhållning och dans på Solbacka från kl. 20.00. Gästande spelmän är **Åke Hellman**, ordförande för Sveriges Dragspelares Riksförbund, Västfyran med bland andra **Bengt Achren**, som är ordförande i Svenska Dragspelsförbundet i Finland, Bengt Hedmans Värmlandsspelmän, Spelevinkarna, Jalle och Stig och Komframosäg Sture Söderlund. Fri entré och kaffeservering.

Ålands dragspelsklubb har även givit ut en årsbok, sammanställd av Johan Granlund. Årsboken tar bland annat upp dragspelets historia på Åland och en historik över Ålands dragspelsklubb från 1958 fram till idag. □

Åländska filmer,

bland annat **Per-Ove Högnäs** film och **Jonas Tuominens** film "Bomarsund 1854", finns nu på dvd. "Edos mack" släpps på dvd under den åländska bokmässan på lördag. Filmerna säljs på Kalmers i Sittkoffgallerian och på Mariehamns bokhandel. □

NIPOP

FESTIVALEN

22.11.08 @ IDROTTSGÅRDEN KL 18/ 10€

Those Dancing Days se
STURM UND DRANG fi

Oriel Joans se/ax

Surferosa no

Vinnarna i Unga Band 2008: The PeeGees ax
drogfritt ax

FÖRKÖP@Ålandsbanken Galleria Sittkoff

www.nipa.ax

ÅLANDSBANKEN

VIKING LINE

Arrangör:

norden

Nordens Institut på Åland

Berlin

– brännpunkt i Europa

Litteratur

Eventuellt kan det finnas någon som frågar sig varför man idag ger ut en bok från 1958 om Berlin, som som ju nu är en helt annorlunda stad än då. Mitt svar blir, att det i högsta grad är intressant, i all synnerhet med tanke på det upplägg utgivaren här valt.

Boken det handlar om är Jörn Donners ”Rapport från Berlin”, som nu försetts med en underrubrik 1958 - 2008. Denna tidsanpassning har åstadkommit genom att boken avslutas med förorden från den amerikanska utgåvan från 1961 samt två finska utgåvor från 1976 och 1989. Allra sist finns dessutom ett nyskrivet kapitel från 2008.

Varför är då en sådan här bok intressant? Ja, helt enkelt för att Berlin varit ett slags brännpunkt för den politiska utvecklingen i Europa. Andra världskrigets dramatiska slutakt utspelades här och här uppstod kärnan till den delning som gav upphov till det kalla kriget. Och här avslutades detta kalla krig – tillfälligt? – genom att Berlinmuren föll i november 1989.

Utvecklingen i Berlin avspeglar med andra ord vår världsdel. När guiden dessutom är Jörn Donner, som i ”Rapport från Berlin” upp-

nådde sitt mästernskap som dokumentärförfattare, blir läsningen högst njutbar.

Stadens själ

Förutom kunniga politiska överblickar och reflexioner lyckas Donner också fånga stadens atmosfär, om man så vill, dess själ. Med den självklarhet, som antagligen har med hans överklassbakgrund att göra, skaffar han sig tillträde till politiska och kulturella höjdare som **Willy Brandt** och **Bertold Brecht**, men han sitter också och dricker snaps med vanliga berlinare och går ut och dansar med flickor både från öst- och västsidan.

Vi ska komma ihåg att 1958 var Donner ännu ung och ännu yngre var han – i själva verket tonåring – när han första gången reste till Berlin 1952. Rapporten avspeglar en ungdomlig nyfikenhet och trubbig charm, som förresten i mycket följt honom ända fram till dags dato.

Vi vet hur det gick

Det skulle finnas mycket att kommentera och för det mesta berömma när det gäller ”Rapport från Berlin” men här vill jag bara påminna om att 1958 kunde man ännu färdas fritt i staden och som Donner påstår ”nästan tro att Berlin var en enhet”. Sedan kom muren 1961 med allt vad den innebar

av dramatik och tragik.

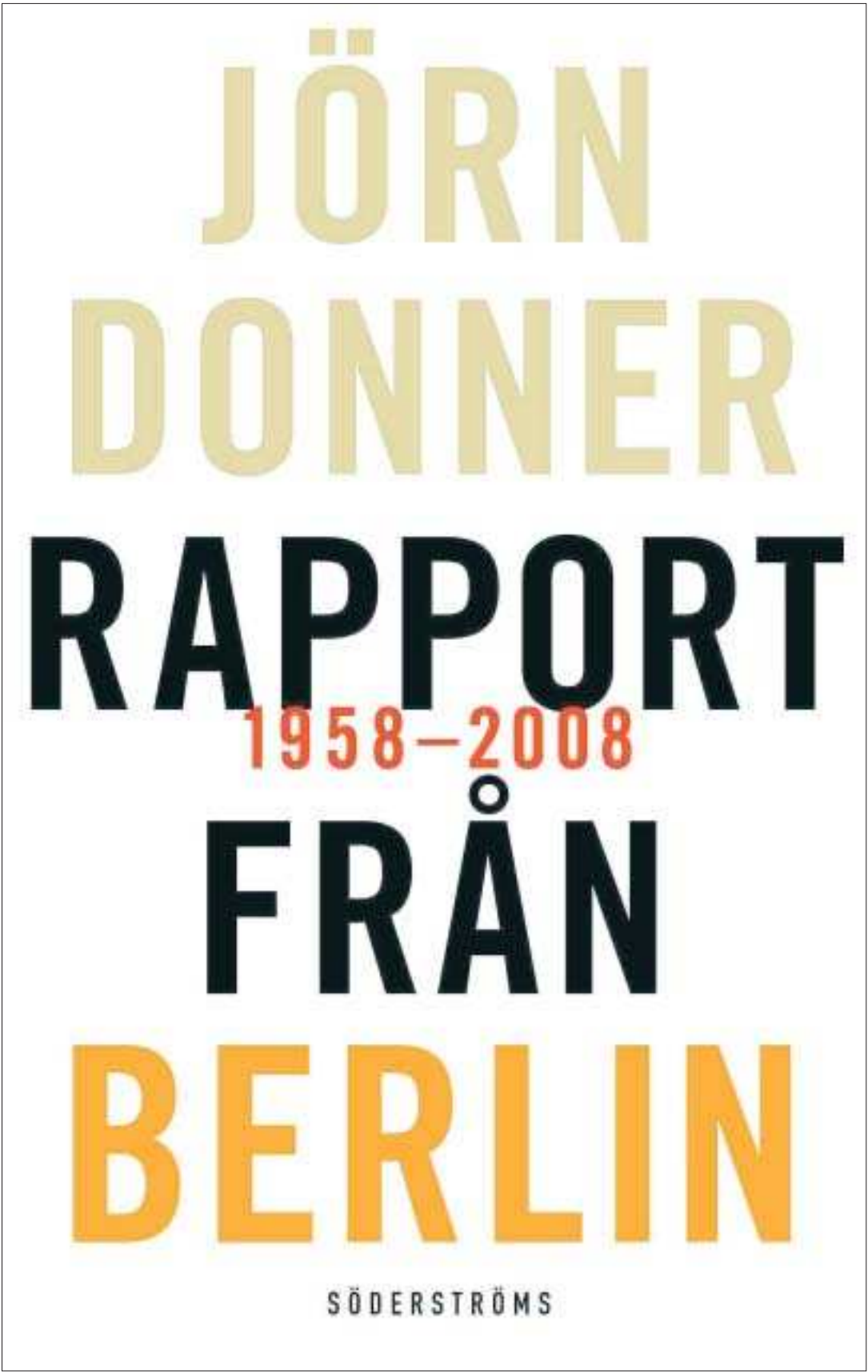
De avslutande företalen från de olika upplagorna avspeglar utvecklingen och de tankar som författaren hade just då. Ännu i november 1989, alltså efter murens fall, skriver Donner: ”Jag tror inte på en förenig av de två tyska staterna...”. Den bedömningen delade han med många andra bedömare. Vi vet hur det gick.

Redan i maj 1991 blev Berlin åter efter en jämn omröstning i Förbundsdagen i Bonn med endast 18 rösters majoritet huvudstad i det förenade Tyskland. Staden Berlin och därmed Europa gick in i ett nytt historiskt skede. Förhoppningsvis fredligare än det föregående.

Men som Donner skriver i det avslutande kapitlet från 2008: ”Senare upplevde jag ett annat murbygge, där arvtagarna till Europas förföljda judar byggde ett skyddsverk, som förmodades garantera säkerheten i en fientligt inställd värld. Var denna mur lika ’evig’ som den östtyska regimen?”

Det är inom dokumentärskildringen som den dynamiske mångsysslaren Donner är som allra bäst. Nyutgåvan av ”Rapport från Berlin” hör till hans bästa böcker. Den pånyttfödda klassikern har mycket att ge.

STEN-ERIK ABRAHAMSSON

Orysligt underhållande ordkunskap

Litteratur

Ny bok.

”Åländska ord till vardags och till finbärs” av Ralf Svenblad, 274 sidor. PQR-kultur.

Min egen, högst privata, läsestund i soffan förvandlas från sidoslukande och fnitter till ett projekt som plötsligt engagerar

min tvättakta ålänning till far också.

”Jamen gårfäglig, härrigu nu vet du väl va de e?”

Jag tillhör den stackars utslätade generationen som inte längre talar om ”gårfäglar” eller tittar under skum. Kanske desto större anledning att fördjupa sig i boken?

Det här är en lättsam, informativ och hejdlöst rolig berättelse om åländskan och dess ord och uttryck. Boken inbjuder till eller, som i mitt fall, tvingar fram högläsning när familjemedlemmar börjar hänga över axeln.

”Står det nåt kul nu?” frågar pappa oroligt när jag småskratrar över boken.

Jag brukar höga-aktningsfullt hoppa över inledningsdelen i böcker, men här är

den riktigt intressant. Kolla, jåla, pallra, lalla, ralla... Jag har aldrig förut tänkt på hur många ord det finns för att inte göra något vettigt. Inte heller har jag beaktat att ordet ”laga” i andras öron kan medföra en del bekymmer. Att laga en midsommarkrans betyder ju inte att det är en trasig från förra året man försöker fixa, utan att man tillverkar en spritt sprängande ny krans.

Boken bygger till stor del på de texter som **Ralf Svenblad** har publicerat i Nya Åland, och kan ses som en fortsättning på hans tidigare ”Med åländska ord”. Ord och uttryck förklaras av Svenblad med glimten i ögat och med många referenser till **Joel Petterssons** texter, vilka plötsligt får en helt annan innebörd för mig som knappt tog mig genom ”Knollan”.

Det här är livbojen för den som läser åländsk litteratur, men också ett trevligt sällskap för den viliga ålänningen som vill krydda sitt ordförråd. Ralf Svenblad måste vara Ålands **Fredrik Lindström**, för aldrig någonsin har språk varit så roligt.

LINNEA FRIMAN
linnea.friman@nyan.ax

”Från stress till Livsglädje”

Du som springer på för snabbt i livet, kämpar mot krav; ”måsten” och ”borden”. Du – som vill börja påverka din inre stress och nå glädje och balans

VÄLKOMMEN och lyssna på
Madeleine Åsbrink
terapeut och författare,
uppmärksamman i svensk media
12 november klockan 18.30
i Folkhälsans Allaktivitetshus

En samtalsgrupp startar den 19 november kl 19 i Allaktivitetshuset för dig som riskerar att bli, är eller har varit drabbad av utmattningssyndrom.
Anmäl till Sonja Signell tel 17435 eller Annette Bergbo 14195.

FORUM FÖR ”KVINNOR OCH KARRIÄR”:

Kvinnöenergi på Åland - här lyckas man kombinera hem och yrkesliv?

Välkommen på seminarium om kvinnan och hennes yrkesliv:
18.11.2008 kl. 18.00–20.30 i Självstyrelsegårdens auditorium

Paneldiskussion om individuella sätt, val och erfarenheter av att kombinera och balansera hem och yrkesliv. I panelen: Britt Lundberg, vicelantråd, Ulrika Lindström, privatföretagare, Ann Gustavsson, familjeföretagare, Nina Fellman, chefredaktör, Airi Sundman, pensionerad marknadsföringschef och Susanne Fagerström, varuhuschef.

Hurdana kvinnoätverk kan Marthaförbundet och Martha-Åland erbjuda? Camilla Pihlgren, koordinator för Marthas mentornätverk och Charlotta Solax, projektkoordinator på Ålands Marthadistrikt. Möjlighet att starta marthakrets för yrkeskvinnor om det finns intresserade.

Avgift: 10€ inkl. smörgås, mouss. vin, kaffe/te & choklad

Anmäl dig senast 13.11:
janine.smeds@martha.fi, tfn 09 696 225 58,
eller Charlotta Solax, tfn 018 194 11,
e-post alandsmarthadistrikt@aland.net.

Bidrag

Bidrag ur
MARIEHAMNS STADSBILOFOND

anslås härmed ledigt att sökas

Bidraget är ett uttryck för uppskattning av enskilda åtgärder, som är ägnade att bevara Mariehamns äldre byggnadskultur

Byggnadsåtgärden bör vara utförd i samråd med stadsarkitektkontoret. Bidraget utbetalas efter det att respektive åtgärd är genomförd. Byggnaden bör vara i privat ägo och dokumenterat kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värdefull.

För vidare information kontakta stadsarkitektkontoret tel. 531461/464.

Skriftlig ansökan riktas till stadsstyrelsen, men adresseras till Mariehamns stad, stadsarkitektkontoret, PB 5 22 101 MARIEHAMN, **senast den 24.11.2008.**

www.mariehamn.ax

Skadades. De båda passagerarna i bilen tog sig ut ur bilen själva. Orsaken till olyckan utreds fortfarande. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Singelolycka i Jomala

En bil körde igår av vägen i Norrsunda och hamnade på taket. De två passagerarna tog sig ut ur fordonet själva med lindriga skador.

–Det var fläckvist halt på vägen, säger brandchef Lennart Johansson.

Igår kväll vid 19-tiden körde en bil av vägen i Norrsunda, Jomala och landade på taket. Två yngre personer fanns i bilen och var vid medvetande när räddningspersonal kom till platsen.

–De tog sig ur bilen själva, sä-

ger brandchef Lennart Johansson.

Orsaken till olyckan är inte fastställd, men Johansson konstaterar att det var fläckvist halt på vägen.

–Bilen hade sommardäck, men om det är orsaken till olyckan vågar jag inte svara på, säger han.

Vid olyckan deltog Jomala frivilliga brandkår.

De båda personerna blev lindrigt skadade och togs in på sjukhus för observation under natten.

LINNEA FRIMAN

Hjälper till. Barbro Sundback och Roger Nordlund har fått den kungliga Nordstjärneordens kommendörstecken. Generalkonsul Bertil Jobéus och hans fru Marie-Louise hjälper till med medaljerna.

Barbro och Roger fick kungens medalj

Barbro Sundback (s) och Roger Nordlund (c) blev igår utnämnda till kommendörer av Nordstjärneorden.

–Det är den finaste utmärkelser en utländsk medborgare kan få av den svenske kungen, säger Sveriges generalkonsul Bertil Jobéus.

Igår fick Barbro Sundback och Roger Nordlund ta emot kommendörstecknet av den kungliga Nordstjärneorden.

–Det känns som man har vunnit guldmedalj, säger Barbro Sundback med ett leende.

Sveriges generalkonsul Bertil Jobéus berättar att Nordstjärneorden instiftades 1748 av kung Fredrik I och är den finaste utmärkelser en utländsk medborgare kan få av den svenske statschefen.

–Det är en stor glädje för mig att få dela ut den till Roger och Barbro, säger han.

Roger Nordlund är tacksam mot kungen och hovet och tycker att det känns fint att bära medaljen.

–Jag är väldigt stolt över att få ta emot den, det värmer i hjärtat. Jag ska bära den med stolthet så ofta jag kan, vid alla tillfällen när jag har frack och så bär jag den mindre när jag har kostym, säger Roger Nordlund.

Barbro Sundback är glad och överraskad över utmärkelser.

–Jag ser det som ett erkännande. Det är inte alltid så tacksamt att vara politiker, eftersom man får utstå negativa omdömen och kommentarer om både sin person och det man gör, så därför känns det här som om någon verkligen värdesätter mig och mitt arbete, säger Barbro Sundback.

Både Roger Nordlund och Barbro Sundback får sina utmärkelser för sitt utbyte med Sverige.

–Båda har gått i bräsch för att hitta lösningar i svenska frågor, säger Bertil Jobéus.

Festligt. Så här fina är Nordstjärne-medaljerna, som ser lite olika ut för kvinnor och män. Gemensamt är den vita nordstjärnan i mitten och inskriptionen på latin: "den går aldrig ner".

Han hoppas också att utmärkelser ska inspirera till fortsatta kontakter med Sverige.

–Det är inte så många åländska politiker som är kända i Stockholm, så det här gynnar hela landskapet, eftersom det här kommer att meddelas där också, säger han.

–Jag har varit lantråd i åtta år, och under den tiden har jag jobbat mycket med att utveckla kontakter med Sverige, säger Roger Nordlund.

LINNEA FRIMAN
linnea.friman@nyan.ax

Skrivit under.

Kungen har själv skrivit under diplommet och längst ner finns även sigillet från kungliga slottet.

CITYTANDVÅRDEN

Saknar Du en eller flera tänder?

Tandimplantat
den moderna lösningen

Mattias Michelin,
som ingår i vårt kompetenta
tandvårdsteam,
tar väl hand om Dig!

Välkommen

■ Torggatan 5, Mariehamn ■ Tel. 17 515 ■ Fax 17 825
■ reception@citytandvarden.ax

Ett vasst
farsdagstips!

60€

OBH NORDICA

SHARP X
ELEKTRISK
KNIVSLIP

Slipar med perfekt
resultat varje gång

ODEN KNIVSET
4 delar

74€

expert
WELANDER

Ekonomiegatan 3. Tel 14 400. Vardagar 9-17, lördagar 10-14

DINNERSHOW

med
Artister från Wallmans

Lördag 6.12
Lördag 13.12

Vi presenterar ett färgsprakande dinnershowkoncept med en artistuppsättning från Wallmans på turné och sikta mot stjärnorna! Välkomna till Mariepark!

Meny

Skaldjursbakelse med räkor, kräftstjärtar och sikrom.

Grillad lammrostbiff serveras med citrontimjansky, rostad vitlökscreme och örtpotatispuré.

Kladdig chokladkaka med hemlagad apelsinglass och cointreau marinerade bär.

3 rätters middag med dinnershow och fördrink
59€/person

Helkväll med show!

Välkomna till Mariepark på dinnershow och avnjut samtidigt en god middag! Boka bord på tel. 13713.

MARIEPARK

RESTAURANG FESTVÅNING

www.mariepark.com - Tel. +358 18 13713

Lite mera du.

På EM finns möbler för dig som vet vem du är. Du som lever ett aktivt liv. Och gör medvetna val. Du som gärna inspireras av trender – men aldrig kompromissar med din personlighet. Det är möbler som är lite mera...du.

25%

på alla resår- och bäddmadrasser i Cumulus 2000-och 3000-serierna!

Cumulus

SKÖNA SÄNGAR

Paket!

795,-

Ord. pris 835,-

Sänggram med två sängbord

Med 25% betalar du...

780,-

Gäller resår- och bäddmadrass exkl. ben. Ord. pris 1 040,-

Cumulus R2110

Dubbelfjädrande resårmatrass med zonindelade pocketspringresårer i överkärnan. Underkärnan består av bonellresårer. Paketpris: R2110 och bäddmadrass B9210, 90x200 cm **780,-** (ord. pris 1 040,-) Ben väljes separat.

12 MÅNADERS RÄNTEFRITT!

0,- uppläggningsavgift!
0,- ränta!

Haga

Sänggram i oljad ek. L 226 cm B 188 cm H 110 cm **585,-**
Sängbord B 43 cm H 59 cm D 40 cm **125,-**
Gavelkudde 20x40 cm **18,-/st.**

Kampanjen gäller tom 10/11 -08

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

ÅRETS EM-BUTIK!

Mån-fre 09-19
Tis, on, tor 09-17.30
Fredag 10-17
Lördag 10-14

www.em.com

Sir Clement

Bäddset med två örngott.
150x210 cm **45,-**

Skräddarsydda finansieringsalternativ med Aktiiviraha!

25 år sedan nitton åttio tre

HP Pavilion DV5-1035eo Entertainment **730,-**

AMD Turion X2 2,0GHz Mobil Teknologi
4GB DDR2, 250 GB, 15,4" skärm, WebCam.
Vista Home Premium

HP Pavilion DV5-1060eo Entertainment **820,-**

AMD Turion 64 X2 2,1 GHz Mobil Teknologi
4 GB DDR2, 320 GB, 15,4" skärm, DVB-T
Vista Home Premium

HP Pavilion DV7-1060eo Entertainment **900,-**

AMD Turion 64 X2 2,1 GHz Mobil Teknologi
3 GB DDR2, 500 GB, 17" skärm, DVB-T
Vista Home Premium

HP Pavilion A6530.SC + W2007V 20" TFT

AMD Phenom 8450 2,1 GHz, 3 GB, 500 GB
HDMI, DVB-T för TV mottagning via Smedsböle
Vista Home Premium

Lexmark X4650 Multifunktionsskrivare

Skrivare, scanner, kopiering, fotoutskrift,
Utskrifter i fotokvalitet 4800x1200 dpi
Kopierar både i färg och svart/vitt utan att datorn är igång.
Skriv ut och scanna över trådlöst nätverk.

VI FIRAR MED SPECIAL ERBJUDANDE! 10-15 november 2008

Savo Ny stolserie

Savo Ikon och Maxikon stolar är inspirerade av funktionalism och enkel design.

AKTIVITETER:

- 10.11** HP datorer för hemmet
Lexmark skrivare för hemmet
Lenovo datorer för företag
- 11.11** Hedemorastolen Arne Samuelsson
HP datorer och Lexmark skrivare för hemmet
- 12.11** Hansa programvaror Stefan Saxberg
Hogia löner Åsa Hjort
Lexmark skrivare Leif Ekebon
- 13.11** EFG kontorsmöbler Eva Bustos
Savo stolar Karl-Gustav Arvidsson
- 14.11** Sonicwall brandväggar Jonas Wikner, Dennis Bergström

LEXMARK

lenovo

SONICWALL

Mariehamns
PERSONDATORER AB

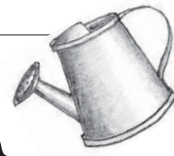

Uppgårdsvägen 16, tel. 525 350
Mån-fre 09.00-17.00
www.mpd.aland.fi

Titte Törnroth-Sarkkinen
Epost: titte.tornroth@nyan.ax

tittes trädgård

Välkommen hit. Vid parkeringsplatsen och mitt i en vildvuxen äng inser besökaren genast att man närmar sig en trädgård som skapats för sinnenas njutning.

Estetiskt förfall. Skönheten i en gammal ruin accentueras med ett vackert arrangemang av sommarblommor.

Fantasifulla lösningar med m

Det finns trädgårdar som är så sinnliga att de skapar de djupaste känslor.

I dag presenterar jag en åländsk trädgård som för några år sedan fick mig att inse hur starkt själen kan beröras av de odlade lösningar man väljer att göra.

Kerstin Karlsson är närvarande för sin mor i hembyn Åsgårda i Saltvik.

Före hon återvände hem till Åland på heltid har hon länge jobbat som trädgårds- och parkarbetare på en massa olika ställen i Sverige, både i officiella och privata och i stora och små anläggningar.

Parallellt med trädgårdsarbetet har Kerstin rest eller, rättare sagt, traskat världen runt. Det har varit allt från vandringar i Europa till längre resor med till exempel transsibiriska järnvägen.

Att hon är en människa som både har lust och kan betrakta sin omvärld syns också i den egna trädgården. Den är skapad kring ett gammalt släkttorp.

Förmåga att se

Trädgården är, precis som rubriken säger, magiskt vackert. Tittar man närmare upptäcker man snart att en stor del bakom den förtrollande skönheten beror just på Kerstins förmåga att se.

Förmågan att se möjligheter.

Då Kerstin för drygt 20 år sedan började anlägga trädgården omgavs torpet av små och stora snår men där många andra hade plockat fram röjsågen såg hon bara möjligheter.

–Om du kommer till en igenvuxen gammal trädgård, gör något av det, är Kerstins filosofi.

–Ta tillvara det som finns.

I samspel

Exemplen på hur man med den inställningen kan få förtjusande resultat ser man genast då man parkerar bilen.

Kerstin har lyft fram en vacker trädstam i det vildvux-

na landskapet genom att klippa en gräsväg och placera en stol intill stammen. En gammal stenruin från ett uthus har fått bli kuliss för arrangemang med sommarblommor. Så enkelt och så dekorativt.

Bakom ruinen leder stigen in mot själva trädgården.

Små detaljer, som till exempel vackra blomstrande krukor på noggrannt utvalda platser, gör besökaren uppmärksam på att det vilda och det kultiverade lever i samspel med varandra.

Ett grönt valv

Det första som möter en i den innersta, mest tuktade kärnan av trädgården, är en damm.

Torpet ligger söder om ett större berg vilket ledde till att marken måste dräneras innan trädgården anlades. Kerstin lät dräneringsdiket komma upp över markytan några meter före dammen. Här bildas en liten bäck då smält- och regnvatten rinner ner för berget.

Överloppsvattnet från dammen rinner vidare längs ett dike till ett område som ursprungligen var ett ogenomträngligt snår av förvildade plommon.

Här har Kerstin med varsam hand sågat ur träden och resultatet är ett rum där träden bildar ett tak. En stor grotta under ett grönt valv där bara enstaka solstrålar hittar ner till marken.

Estetisk balansgång

Norr om dammen öppnar sig den innersta trädgården runt torpet. Det är till en stor del en stramt hållen trädgård med formklippta och uppstammade buskar, också de för det mesta ursprungligen vilda eller förvildade.

Rabatter, som är infällda i gräsmattan, är mönstrade som schackrutor eller inspirerade av barockens geometriska former.

Vita dahlior inramas av klippta buxbomshäckar, blommande kryddväxter vaktas av betongplattor.

Här och var reser sig de-

Som en kyrka. I grottan under de förvildade plommonträden skapar ljuset en sakral stämning. Här finns naturligtvis en av de många sitt-

korativa klättertorn för klematis som Kerstin har gjort själv av knotiga stammar och pinnar, kontrasten mellan de fria formerna och de som är mer strikta har skapats av en människa med sinne för estetisk balansgång.

Lusthus med utsikt

Den norra och östra sidan av trädgården består av ett vidsträckt sluttande berg. Här har Kerstin varsamt rensat fram klippan men lämnat

kvar vindpinade tallstammar som har ett dekorativt värde.

De samsas med hundratals krukor som står utplacerade på berget. Fuchsior dominerar men här finns dessutom både andra sommarblommor och olika grönsaker, som tomat och aubergine, i kruka. Kerstin driver upp det mesta själv.

På bergsslutningen står också lusthuset från 1990-talet med utsikt över torpet och

trädgården. Och över solnedgången.

Jag frågar Kerstin om hon är solens eller skuggans barn.

–Förr var jag solens, nu är jag absolut skuggans. Skuggan är skön och växterna blir vackrare där.

Det sakrala valvet

Jag frågar också Kerstin vad de olika månaderna betyder i trädgården.

–I april är det vårlökar och i maj vårlökar och narciss.

I juni blommar de gamla äppelträden och i juli kommer rosorna, isopen, lavendeln, lammöronen, den blå klematisen... Sedan blir det dags att glädja sig över alla sommarblommor som äntligen har tagit sig, svarar hon.

– Trädgård är blod, svett och tårar och några magiska dagar eller ögonblick!

Hm. Jag har besökt Kerstins trädgård några gånger nu sedan 2002 och oavsett när på året det har varit har den alltid

” Om du kommer till en igenvuxen gammal trädgård, gör något av det. Ta tillvara det som finns.
KERSTIN KARLSSON

Trolskt vattenhål. Kring dammen växer bland annat japansk iris, jätterams, hosta och randgräs.

Första utsikten. Den första vyn mot torpet och den inre trädgården öppnar sig norr om dammen. Till höger på berget ligger lusthuset.

Magisk skönhet

platserna i trädgården.

Krukväxternas bänk. Hela trädgården är full av små detaljer skapade med smak och ofta humor.

Geometrisk lösning. Då kryddväxterna blommat över i den här schackrutiga rabatten får alla humlor och bin nöja sig med sommarblommor i krukor.

Kerstin Karlsson.

Stram skönhet. Inom den lilla formklippta buxbomsträdgården har Kerstin planterat bland annat vita dahlior som hon nattetid kan njuta av från sovrumsfönstret.

Utsikt mot väster. Från berget ser man ner mot en stor del av trädgården. Strax bakom fotografen, till höger, står lusthuset.

bjudit på magiska ögonblick. De kan skapas av ljuset under det sakrala gröna valvet, av färgkombinationen i någon av rabatterna eller av glädjen att upptäcka någon av de många små, små detaljerna som finns lite över allt i hela trädgården. Allt är så vackert.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Foto: SEPPO SARKKINEN

AKTUELLT

■ – Karin Berglund finns hela tiden i mina tankar, säger Kerstin Karlsson då jag frågar henne om hon genom åren har haft någon speciell inspirationskälla.

I morgon, söndagen den 9 november, klockan 13.00 håller Karin Berglund föredrag i Folkhälsans allaktivitetshus på Skeppargatan 11 i Mariehamn. Det är Ålands trädgårds-

förening som har bjudit in den berömda journalisten, författaren och fotografen. Tillställningen är öppen för allmänheten och kostar 5 euro för den som inte är medlem i föreningen.

Nyhetsreporter och kameraman | 528 405 | malin.h@aland24.ax

”Ur en betraktares ögon”

Människors beteenden och olika livsstilar har alltid fascinerat mig. Att se personen innanför skalet. Jag sätter mig gärna på ett fik, med en stor kopp te i handen och betraktar människor runt omkring. Ser hur de behandlar varandra och sig själva. En iakttagare, den som hellre uppmärksammar än uppmärksammas.

Upplevelsen blir ännu mer intensiv när jag har en filmkamera i handen. Att få registrera levnadsöden och sedan förmedla dem vidare, en mer givande uppgift har jag svårt att tänka mig.

Alla människor har ett behov av att bli sedda och få den där lilla bekräftelsen som säger; Du är bra! Och det tar inte så mycket av vår dyrbara tid att visa en annan individ vår uppskattning. Det är bara att prova och se.

Foto: Stefan Öhberg

ÅLAND 24

- se det med egna ögon -

Grattis pappa!

Grattis på
Farsdag pappa

Krille

Kram Alexia och Ida

Grattis morfar

Bill

Kram Alexia

Grattis pappa

Bill

Kram från
egna barn

Många varma kramar
till vår farfar

John

på farsdag! Kramar från
Veronica, Angelica och
Christian

Till den bästa pappa
som finns

Leif

Kramar på Farsdag
från Sussi

Till pappa

Tom

Kramar på
Farsdag från
Ron

Grattis! Det finns ingen
bättre pappa än

Magnus

Kramar från Olivia,
Josef och
Melker

Många kramar till världens
bästa pappa

Jussi

på Farsdagen!
Simon & Jona

Grattis till världens
bästa pappa

Conny

på din första
Farsdag!
Kram Jonathan

Många farsdagskramar till
vårn pappa önskar
Jannicka, Jennifer och Joacim

Till världens
bästa pappa

Ralf

på Farsdag
Kram Robin
& Erik

Stort grattis på Farsdagen
världens bästa pappa

Björn

Vi älskar dig!
Kramar Leo och Linus

Vi vill gratulera
världens bästa
pappa

Henrik

på Farsdagen!
Kram Sanna,
Fia och Linus

Jag vill gratta världens
bästa pappa Gert
på Farsdag, från Natalie

Farsdags-gratulationer
till vår snälla
underbara pappa

Johnny

Kramar från Angelina,
Benjamin och Ingela

Grattiskramar till
pappa

Anders

på Farsdagen
önskar Emma

Grattiskramar till världens
bästa pappa Roger på Farsdag
önskar Robin & Emil

Grattiskramar till världens
bästa pappa Roger på Farsdag
önskar Robin & Emil

Grattis på Farsdagen Moffa
i Kumlinge!
Många pussar från Mimmi

Miljoner pussar och
kramar till
min pappa

Robert

på Farsdag.
Jag älskar dej! Alice

Vi gratulerar vår
pappa

Ralf

på Farsdagen!
Från Jenny och Johanna

Kram till pappa

Henka

på Farsdag!
Från Moa och Maja

Vi vill gratulera pappa Calle på
Farsdagen! Stora kramar från
Tanja & Nadja

Vi vill gratulera världens bästa
morfar Fjalar på Farsdagen
Hannes & Hugo

Vi vill gratulera världens bästa
pappa Thomas på Farsdagen
Hannes & Hugo

Vi gratulerar världens
bästa pappa

Jarkko

på Farsdagen!
Kramar från
Robin och Linnea

Seriöst. Världens
Bästa Pappa är

Stefan

Grattis på Farsdagen
ö. Simon, Conrad
& Json

Grattis till världens
bästa moffi

Baba

i Karis på Farsdagen!
Kram Linda
& Robin

Grattis till världens
bästa pappa

Kim

på Farsdagen!
Många kramar
från Linda & Robin

Vill gratulera världens
snällaste o. coolaste
pappa

John

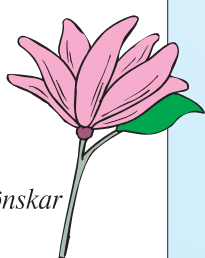
Kramar Jonathan

Grattis pappa

Jan

på Farsdagen önskar
Bus-Axel

Vi gratulerar världens
bästa pappa

Chrille

på Farsdagen! Kram
dina 2 busfrön
Alexander o. Elias

Grattis på Farsdagen världens
bästa faffa Kjell!
Kram Leo och Linus

Grattis på Farsdagen världens
bästa moffa Nils!
Kram Leo och Linus

Grattis till VÄRLDENS
bästaste PAPPAN KIM på din
allra första egna farsdag!
KRAM Emma o Frida

Grattis till
världens bästa
pappa

Uffe

på Farsdagen!
Kram Alexandra
& Josefin

Grattis till världens
bästa morfar

Rainer

på Farsdagen!
Kram Alexandra
& Josefin

Grattis till världens bästa
farfar

Karl-Erik

på Farsdagen!
Kram Alexandra
& Josefin!

Vi gratulerar världens
bästa faffa

Filip

i Kimmo
på Farsdagen!
Kram Alexander o. Elias

Kramar till världens
bästa pappa

Hasse

på Farsdag.
Malin och Marina

Miljoners triljoners grattis
kramar till pappa Tom på
Farsdag.
Kram Meya

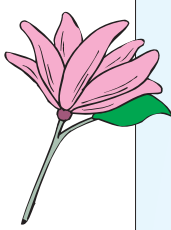
Grattis till världens bästa
pappa Guy på Farsdagen!
Kram från Fanni

Grattis pappa NICLAS på
Farsdagen.
Puss och kram
från Hugo

Vi gratulerar världens
bästa pappa

Stefan

på Farsdag!
Kramizar Nora
& Noel

Grattis farfar LARS-OLOF på
Farsdagen.
Puss och kram från Hugo

Vi vill gratta vår pappa

**Hilding
Törnqvist**

på Farsdan! Kramar från
Marina, Katrina o. Jan
med familjer. Ha en bra dag!

Lisa vill hälsa till sin pappa
Ove på Farsdagen...
Kram

Vi gratulerar världens
bästa pappa

Jonne

på Farsdagen!
Kramar Sofia
& Simone

Jag vill ge en rackabajsar stor kram
till min pappa ROBERT DAHLIN
på Farsdagen. Puss från Isac

Många kramar och ha
en bra Farsdag
morfar

Ragnar

hälsar Emilia
och Elias

Vi vill gratulera världens bästa
pappa/moffi Stefan på
Farsdagen ö. Cecilia & Winnie

Grattis till världens pappa
som bryr sig

Per- Arne

på Farsdag.
Kram, din dotter Linn

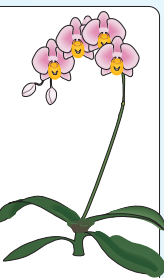

Grattis till världens bästa
pappa Sten på Farsdagen
:D kramar Johanna

Många grattis-
kramar

Göte

på Farsdagen
önskar Evelyn
o. Isa

Bamsekramar till världens
goaste, mysigaste, roligaste,
snyggaste, busigaste, finaste,
bästa pappa Freddie! Vi älskar
dej. Från Mimmi & Tintin

Grattis pappa

Patrik

på Farsdagen
önskar Evelyn

Grattis till världens bästa
pappa Rolli på Farsdagen!
Kram Amanda

Vi vill gratulera våran pappa,
den bästa pappa som finns

**Lars
Fagerström**

på Farsdag. Grattis pappa!
Kram Jessica, Alexandra,
Micaela och Yvonne

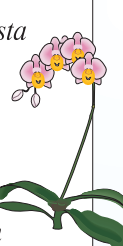

Ha en fin Farsdag gammal
gäbben Lill-Hille!
Du e bäst! Mvh Peter

Jag gratulerar min bästa
och kulaste pappa

Anders

på Farsdagen. Stor
kram Liam Nordblom

Jag vill gratulera min
underbara pappa Georg på
Farsdagen. Hoppas du får en
jättebra dag! Kram Hanna

Grattis pappa

Mikael

på Farsdagen.
Kramar Ellen och Dessi

Grattis till världens bästa
pappa Donny på Farsdag!
Önskar Melvin

Vi vill önska vår
pappa

Tom

en superbra Farsdag!
Kram från Isak och Noel

Grattis på Farsdagen till Bertil
Hagström. Många kramar från
barnbarnen och barnen med
familjer

Mycket kärlek vill vi ge
till pappa

Joachim

på Farsdagen! Kramar
från barnen Esaias o.
Isabelle samt frugan Heidi

Jag vill gratulera
världens bästa pappa

Johan

på Farsdag!
Kram Dennis

Grattis till pappa Henrik
Hagström på Farsdagen från
Netti och Jennis

KRAM till
världens BÄSTA
pappa

Robert

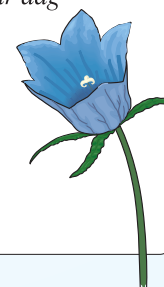
Kramar från
Sinkan

Ha en undarbar dag
pappa

Stig

önskar Krista

Olavi, världens bästa pappa.
Kramar Camilla och Pernilla

Vi gratulerar världens
bästa pappa

**Daniel
Nordback**

på Farsdagen!
Önskar Oscar & Päivi

Ett stort grattis till världens
bästa pappa Mats på
Farsdagen! Ö. Hedda, Philip,
Sarah & Jacke

Vi gratulerar världens
bästa pappa

Dick

på Farsdag!
Pussar o Kramar
Bianca, Felix och Benjamin

Jag vill gratulera världens bästa
pappa Per-Alf på Farsdagen!
Önskar Maria & fyrfotade
Melvin

Vi vill gratulera världens
bästa morfar

**Ronnie
och farfar Henrik**

på Farsdagen! Pussar o.
Kramar Bianca, Felix o.
Benjamin

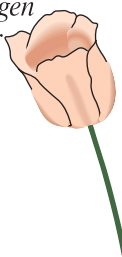

Grattis till Rune Sjölund på
Farsdagen önskar Pontus,
Linus, Joel, Rebecka, Adrian
och Nelly

Grattis på Farsdagen
pappa och morfar

Henry

önskar Bea,
Malin och Inger

Grattis till världens bästa pappa o
morfar Jalo Syrjälä på Farsdagen
önskar Erika, Wilma och Alfred

Vi gratulerar världensbästa

Pappa

på Farsdagen!
Kram Raymond,
Rosanna,
Ann-Catherine,
Ove, Jim

Massor med kramar till vår
underbara farfar Alvar Dahl på
Farsdag från Cassandra o
Nathalie

Vi gratulerar världens
bästa pappa

Lasse

på Farsdag.
Kram Cicci och Nettan

Jag vill gratulera världens bästa
pappa på Farsdagen,
Linda

Vi gratulerar världens
bästa pappa och make

**Chore
Lillsjö**

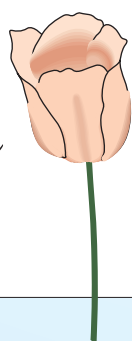
på Farsdagen. Många pussar och
kramar önskar barnen Christine,
Magnus, Thomas och fru

Till världens
goaste pappa

Conny

på Farsdagen!
Kram Melwin
o. Johanna

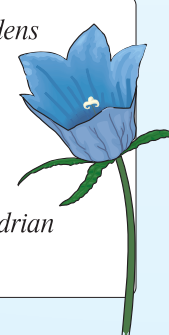

Vi vill gratulera världens bästa
farfar Bengt på Farsdagen.
Julia, Kevin och Isabelle

Vi gratulerar världens
bästa pappa

Simon

på Farsdagen!
Kram Elias och Adrian

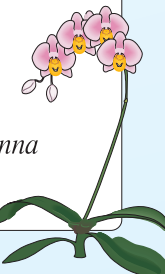

Många kramar till vår snälla
morfar Folke Sirén på Farsdag
från Cassandra o Nathalie

Jag vill gratulera världens
snällaste pappa

Viking

på Farsdag.
Många kramar Minna

Vi grattar å firar världens bästa
morfar KJELL-ÅKE på
Farsdan! Kramar från Liam,
Lova, Philip och dina döttrar

Till världens goaste

**Pappa
och Moffa**

på Farsdag. Kram
Johanna och Melwin

Vi gratulerar världens
bästa pappa

Leif

på Farsdagen!
Kram Andreas, Robin,
Mathias, Tilde

Vi gratulerar världens
bästa pappa

Henrik

på Farsdag.
Kramar Victor
o Janessa

Grattis till världens bästa
pappa

Kim

på Farsdag!
Kramar från Didrick

Till världens bästa

Pappa

Grattis på Farsdagen
önskar Wille o. Saja

Grattis pappa! Puss & Kram

Alla mina pussar och
kramar till dig min
pappa

Tony

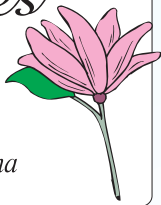
från din buse
Mimosa

En stor kram till pappa

Hannes

på Farsdagen
för att vi
älskar dig!
Adhrian och Stina

Grattis till världens bästa
pappa

Micke

på Farsdagen.
Pussar och kramar från
Milton, Melvin,
Malte och Mio

Vi vill gratulera vår
supersnälla morfar

Bjarne

på Farsdag. Kram
Milton, Melvin,
Malte och Mio

Tusen kramar
till pappa

Hasse

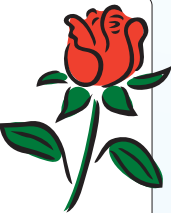
på Farsdagen!
Emila o Elias

Grattis
pappa / moffa

Folke

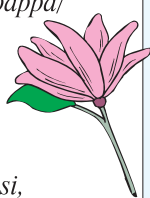
på Farsdagen!
Önskar Wille o Saja o Anna

Vi vill gratulera pappa/
morfar/svärfar

Pigge

på Farsdag.
Kramar från Sussi,
Tommy o. Catrin

Vi vill gratulera pappa/
farfar/svärfar

Per-Alf

på Farsdag.
Kramar från Tommy,
Sussi o. Catrin

Grattis till världens bästa
pappa

Andreas

på Farsdagen!

Grattis också till morfar

Sven-Ake

och Farfar

Leif

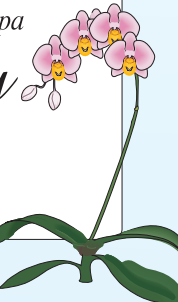
Kramar
från Jonah

Många kramar till
världens bästa pappa

Tommy

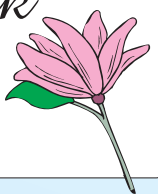
på Farsdag
önskar Catrin

Grattis världens
bästa pappa

Fredrik

på Farsdag!
Kram Malte

Många härliga kramar o
pussar till världens bästa
pappa

Markus

på Farsdag önskar dina
tjejer Cassandra o Nathalie

Lowe skickar grattis-
kramar på Farsdagen
till världens
bästa morfar

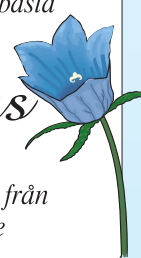
Cor-Erik!

Vi grattar världens bästa
pappa

Andreas

på Farsdagen!
Pussar och kramar från
Benjamin och Lowe

En solig Farsdags-
hälsning och kram
till pappa

Kjell

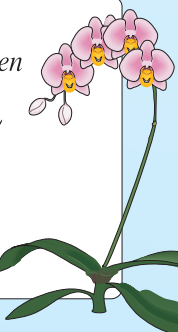
och farfar **Arne**
ger Alexander

Grattis på Farsdagen

Robert

Kram Alva

Puss & Kram
grattis pappa!

Längsta gäddan. Fredrik Häggblom, 14 år, vann Nyannappets juniorklass med en 1,01 meter lång gädda som bjöd på en ordentlig kamp. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Han fick kroken i fingret – men vann Nyannappet

Det var en dramatisk dag på vattnet när Fredrik Häggblom fiskade en dag i somras. Kroken fastnade i fingret och han tvingades uppsöka sjukhus.

Men det var det värt, gäddan var längst i Nyannappets juniorklass i år.

Nyannappet 2008 är över. Mängder med imponerande gäddor har fotograferats och skickats in till Nyans redaktion. I juniorklassen drog Fredrik Häggblom, 14 år, upp en 101 centimeter lång gädda som vägde 5,5 kilo. Det räckte till seger. Gäddan, som drogs upp i

Geta, var den första han skickade in till tävlingen. Och det var inte helt odramatiskt.

–Jag fiskade med morfar och en kompis. Vi hade ingen tång och ingen kniv med oss, utan fick ta upp gäddan med händerna när den nappade, berättar han.

Glömmer inte

Den drygt en meter långa fisken hade dock ingen lust att lämna vattnet.

–Den sprattlade och jag fick kroken i fingret. Och gäddan hängde kvar tills vi tog i land och lyckades knipsa av kroken. Så jag fick åka till sjukhuset se-

dan, det är en gädda jag aldrig glömmer, säger Fredrik Häggblom och skrattar.

Han fiskar ofta om somrarna i Geta, annars är det Slemmern nära hemmet i Kalmarnäs som gäller.

–Det bästa med att fiska är att få napp, känslan när det rycker, säger han.

Seniorklassen vanns av Patrik Lehtonen som drog upp en gädda på 119 centimeter och 11,7 kilo. Samtliga pristagare och priser syns i annonsen nedtill.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Nyan-Nappet

VINSTER FÖR 1600€

ÅLANDS LÄNGSTA FISKETÄVLING PÅ GÄDDA

SLUTRESULTAT seniorer

- Patrik Lehtonen, 119 cm, 11,7 kg**
Magellan navigator från Hus & Fritidscenter ca 300€
- Sebastian Snällström, 117 cm, +10 kg**
Presentkort från Fiskarboden på 150€
- Magnus Ström, 110 cm, 9,2 kg**
Peter Jonsson, 110 cm, 8,2 kg
Varsitt presentkort från Båt- & Fritidsvaruhuset på 50€

SLUTRESULTAT juniorer

- Fredrik Häggblom, 14 år, 101 cm, 5,5 kg**
Mobiltelefon från MI-Data ca 300€
- Erik Jansson, 10 år, 98 cm, 7,1 kg**
Presentkort från Fiskarboden på 150€
- Jonas Idman, 11 år, 95 cm, 6 kg**
Presentkort från Båt- & Fritidsvaruhuset på 50€

Vinster avhämtas från vårt kontor på Uppgårdsvägen 6 i Dalbo.

Vi tackar för deltagande i Nyan-Nappet 2008 och ser fram emot långa gäddor även nästa säsong.

TRÖSTPRISER:
Nisse Holmström, Kristoffer Holmroos, Fanny Henriksson

I samarbete med:

Maria Nykvist
Epost: sport@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Självklart är det en match vi vinner.

JIK:S SOFIE LINDMAN.

JIK mot femte segern

Vinner och vinner. Jomalas damer har nu vunnit sina fyra första matcher i division I och leder med det serien. På bilden kämpar Erika Johansson och Tina Danielsson framme vid nät. I dag möter de Uppsala.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

VOLLEYBOLL. Säsongen hittills har gått som på räls. Idel segrar och ett självförtroende som växer allt större i Jomala IK:s damvolleybollag.

I dag möter de Uppsala hemma i Vikingahallen.

–Självklart är det en match vi vinner, säger Sofie Lindman.

Uppsala är det enda laget i serien som Jomala IK har kvar att möta, innan de ger sig in på vända två. Så här på långt på sä-

DIVISION 1 ÖSTRA. DAMER						
Lag	M	V	F	+/-	P	
1 Jomala	4	4	0	12 - 3	8	
2 Tierp	4	3	1	11 - 5	6	
3 Rissne	4	2	2	8 - 6	4	
4 Solna	4	2	2	6 - 7	4	
5 Uppsala	4	1	3	4 - 10	2	
6 Bromma	4	0	4	2 - 12	0	

songen har det gått över förväntan. Minst sagt. Trots att de är nykomlingar i division I ligger de i topp i tabellen med ett facit på enbart vinster.

–Jag tror att de andra lagen har nedvärderat oss så här långt

i och med att vi kom upp från division II. Nu efter matchen mot Uppsala har vi mött alla lagen. Sen tror jag det blir lite tuffare när alla har koll på alla, säger JIK-spelaren Sofie Lindman.

Dagens motståndare Uppsala mötte de i Uppsala Cup i slutet av september, veckan innan seriestarten. Två möten blev det i den turneringen, vilka resulterade i en vinst och en förlust.

–Det var innan seriestarten, nu är läget lite annorlunda. Vi spelar bland annat med mycket bättre självförtroende nu, vil-

ket är naturligt när det gått så mycket bättre än man trott, säger hon.

Inside-information

De har dessutom en annan fördel att dra nytta av till dagens match.

–**Tina Danielsson** i laget tränar med Uppsala så hon kommer med bra information om hur de spelar och var vi ska slå och så vidare, säger Lindman.

På plats till JIK:s hjälp finns också **Stig ”Stickan” Flöjjer** från Kolbäcks Volleyboll, för att

assistera JIK:s tränare **Mikael Andersson**.

–Han är väldigt bra på att hjälpa oss förbättra tekniken, serven och att läsa motståndet. Han kommer imorgon (läs idag) och det är då vi bestämmer taktiken inför Uppsalamat- chen.

För de som vill se hur det går Jomala IK:s damlag så spelar de i Vikingahallen idag klockan 14.30.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Andra ”svåra” motståndet på raken

VOLLEYBOLL. Efter förlusten senast mot Lidingö är det ett revanschsuget Jomala IK som tar emot Uppsala i Vikingahallen imorgon.

–De är ett jämt lag, men med tålamod tror jag vi tar dem, säger JIK-spelaren Marcus Påvals.

Det har flutit på bra för Jomala IK så här långt på säsongen, med undantag för förlusten mot Lidingö för tre veckor sedan.

De är nu sugna på revansch och trots att den förlusten grämer laget var JIK-spelaren Marcus Påvals inte helt förvånad över att den kom.

–Vi fick en bra mjukstart på säsongen med lite enklare motstånd. När det var dags för Lidingö visste vi att mot-

DIVISION I NORRA						
Lag	M	V	F	+/-	P	
1 Lidingö	4	3	1	11 - 4	6	
2 Jomala	4	3	1	9 - 3	6	
3 Uppsala	4	3	1	10 - 8	6	
4 Teknikum	4	2	2	7 - 7	4	
5 Säter B	4	1	3	5 - 9	2	
6 Bromma B	4	0	4	1 - 12	0	

ståndet hade trappats upp. Dessvärre ställde ju det stormiga vädret till det så endast sex av våra spelare kunde vara på plats i Sverige, och då kom också förlusten, säger han.

Tidigare förlust

Det andra laget vid sidan av Lidingö som JIK på förhand tror bli svåra är just Uppsala som de möter imorgon. Det är det första mötet i serien i höst men de mötte laget i Uppsala Cup i september och då blev det förlust. Men den kommer

de inte att tänka på imorgon försäkrar Påvals.

–Nej, jag drar inga växlar på det. Vårt första möte i turneringen då var mot dem och vi spelar alltid sämst på morgonen. Den här gången är det ju de som har en resa i benen, säger han.

Skadefria

Något annat Påvals tycker båd- dar gott inför ett resultat till JIK:s fördel imorgon är att Uppsala förlorade mot Teknikum senast. Ett lag JIK vann mot i tre raka set i mitten av oktober.

–Uppsala är ju egentligen ett topplag men vinner vi på söndag (läs imorgon) har vi chansen att hänga av dem, säger Marcus Påvals.

För att vinna mot Uppsala har JIK slipat extra på block

Mjukstart. I tre raka set fixade Jomala IK:s volleybollherrar seriepremiären mot Bromma. Sedan dess har motståndet trappats upp och i morgon är det dags för Uppsala.

och tror att det i kombination med tålamod ska hålla tillbaka motståndet.

–Vi har en bra chans. Vi har alla förbättrat oss sen sist, och alla i laget var med på senaste träningen. Och inte finns det

några skador mer än de vanliga skavankerna, säger han.

JIK:s match imorgon börjar klockan 14.30 i Vikingahallen.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Curling kan få hall vid Islandia

■Islandia kan få en curlinghall som granne.

På måndag tar stadsplane- nämnden ställning till förslaget som stadsarkitekten lägger fram - att ett markområde vid Islandia viks för curlinghalls- bygget.

Hallen blir cirka 58 meter lång och 24 meter bred, bortsett från entrén mot sandpl- anen som blir 34 meter bred. Om hallen byggs där innebär det att fritidsnämndens för- råd, fjärrvärmeledningen till Islandia och delar av stadens gångvägar i parkområdet mel- lan tekniska verken, Fabriks- gatan och skolområdet flyttas.

Ålands Curling har två al- ternativ för parkeringsplatser intill hallen - ett med 50 och ett med 110 bilplatser. Det mindre alternativet torde täcka behovet, anser stadsar- kitekten.

Sund till färska ligalaget JJK

■**FOTBOLL.** JJK som steg till fotbollsligan har skrivit ett tvåårigt kontrakt med mittfäl- taren **Christian Sund**.

Sund, 30, flyttar till Jyväskylä- klubben från Vasa IFK i ettan.

Sund har spelat 168 liga- matcher för VPS, HJK och FC Lahtis samt utomlands för Stabæk i norska ligan i 1,5 år. Sitt hittills enda FM-guld vann Sund med HJK år 2003.

–Jag spelade två gånger mot JJK i år och laget är verkligen bra, säger Sund. (FNB)

NGD spelar för första segern

■**INNEBANDY.** Fyra matcher spelade så här långt och endast förluster för NGD i damernas division I. Med det bistra resul- tatet ligger NGD sist i tabellen inför helgens omgång.

Motståndet i Baltichallen i eftermiddag står Classic II för som vunnit två och förlorat lika många matcher så här långt.

Idag klockan 16.30 börjar matchen i Baltichallen. (mn)

Sport på gång

LÖRDAG

Volleyboll
Vikingahallen
Division I, damer: 14.30
Jomala IK-Uppsala.

Innebandy
Baltichallen
Division I: 16.30 NGD-Clas- sic II.
Division II, herrar: 19.00
Våsc-KoPo.

Ishockey
Islandia
Väst kustligan: 17.30 IFK
Mariehamn-PaRa.

SÖNDAG

Hästsport
RK Sleipner
Dressyr tävling: 11.00 X-lätt
+ LC:1.

Volleyboll
Vikingahallen
Division I, herrar: 14.30
Jomala IK-Uppsala

Mindre än väntat till ÅGK

GOLF. Ålands golfklubb får 192.000 euro av landskapsregeringen. Pengar som klubben ska använda till ny bevattning och dränering. Men andra viktiga investeringar måste klubben betala på egen hand.

– Lite ledsen är jag att de strök att vi vill sanda våra banor. Det förstår jag kanske inte riktigt, säger Kjell Hansson som är intendent på Ålands golfklubb.

Åland golfklubb håller för fullt på med ett miljonprojekt där de bland annat rustar upp greenområdena och lägger ny sand på fairways. I torsdags blev det klart att klubben får 192.000 euro i bidrag från landskapsregeringen för projektet.

– Om vi ser till det vi får hjälp med är det att bygga ut bevattningen och dräneringen, säger Kjell Hansson. Det är viktigt, otroligt viktigt.

Bra bevattning och dränering gör att Ålands golfklubb kan bli än mer konkurrenskraftiga gentemot andra golfbanor. I landskapsregeringens beslut står det också att det har samhällsekonomiska effekter.

Är något besviken

Men samtidigt får Ålands golfklubb inte något bidrag för att till exempel uppradera greenområdena eller lägga ny sand på fairways.

Pengar från annat håll. När Ålands golfklubb nu inte får pengar från landskapet måste Kjell Hansson och övriga i klubben söka pengar från annat håll. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

Investeringar som klubben redan påbörjat och som de nu måste bekosta via annat håll.

– Vi måste göra det vi föresatt oss men det kanske tar

lite längre tid, säger Hansson. Det kan man säga.

Mest missnöjd är Hansson med att landskapet inte ser ny sand på fairways som en nyinvestering. Självt anser

han nämligen att det hänger samman med bevattning och dränering.

– Där är jag besviken och tycker det var oväntat, säger han. Men många gånger i

den här typen av ansökningar är det tolkningsfrågor.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Sportens kom ihåg

■ **Föreningsdomarkurs i ishockey:** Lördagen den 15 november 09.00-13.00. Alla nya som gamla domare välkomna. Anmälan till ishockey@aland.net el. Marcus Englund tel.0400 723 735.

■ **IFK Orientering:** Höstmöte torsdag 13 november 18.30 Idrottsgårdens mötesrum. Alla orienteringsintresserade mariehannare är välkomna.

■ **Joker Dart:** Öppet ÅM i 301 (dubbel in-dubbel ut), lördag 15 november 16.00 i dartklubbens lokaler på Slantgränd 2, Mariehamn. Senaste anmälningssdag är 13 november. Anmälningarna görs till Anna, tel. 0407594612. Man kan även anmäla sig på klubben i samband med våra tisdags- och fredagstävlingar. Alla välkomna!

■ **Motionsserien i ishockey:** Startar nästa vecka på onsdag 12 november 20.30 med matchen IFK-veteraner-Alandia Sharks; fred 14 november 19.00 Roosters-IF Start; 14 november 20.00 Blåjusen-Thunderbirds. För fullständigt program gå in på ifkmariehamn.com/ishockey

■ **RK Sleipner:** Dressyr tävling i morgon söndag 11.00. Klasser: 1) XL 2004 (öppen för ryttere som inte startar klass 2 och som inte tidigare ridit LC eller högre klass på över 60

%), 2) LC:1 2000 finskt (öppen för ryttere som inte startar klass 1 och som inte tidigare startat LB eller högre klass). Proposition finns på hemsidan. Anmälan via hemsidan eller till Sleipner 13418 senast onsdag 5 november 20.00. Frågor till Sleipner eller Marina 040-5762396.

■ **Sjömanshockey:** Nya träningsstider i Islandia 11 november–9 december är tisdagar 17.00-18.30. Samling 30 min före träning. Alla intresserade med. Brist på målvakter. Kontaktperson: Janne Welin, Birka Hockey.

■ **ÅID-simning:** Simmare, ledare, tränare, föräldrar, funktionärer med flera inbjudes härmed till ÅID:s simutskotts höst- och valmöte som hålls i Mariebads konferensrum måndag 10 november 20.30. Styrelsen för ÅID:s simutskott hälsar alla välkomna.

■ **ÅID-skidor:** Alla skidintresserade, skidresa till Idre 4-7 december. Anmäl dig till Charlotte på 04575267037 senast 10 november.

■ **ÅMK-folktrace:** Nu är det dags för förarlicenskurs. Lördag 15 november ska vi ha utbildning för er förare och funktionärer. Anmäl skulle ha skett till Åse Ask senast 7 november.

Skadedrabbat IFK möter PaRa

ISHOCKEY. IFK Mariehamn möter i kväll PaRa hemma i Islandia.

I förra mötet förlorade IFK, men trots att laget i nuläget är skadetyngt tror de på revansch i returen.

– Det är poäng vi ska ha, säger lagets tränare Mikael Rosbäck.

I början av oktober förlorade IFK Mariehamn borta mot PaRa med 6–4. Ikväll möts de båda lagen igen.

– Det är alltid tigha matcher. Men vi är på gång och riktigt på hugget nu, säger Mikael Rosbäck.

Liten trupp

Trots den tröga starten på säsongen i Väst kustligan, division III, börjar IFK nu så sakteliga hitta sitt spel. Men då börjar skadorna i laget avlösa varandra.

Daniel Sederström, Rasmus Donner, Kim Nordberg och Jörgen Larsson är enligt Rosbäck skadade och kan inte var med i kväll.

– Vi kan bara ställa upp

Retur. I förra helgens match mot SoPa vann IFK Mariehamn bekvämt med 7-2. I kväll väntar PaRa som IFK förlorade mot i det senaste mötet.

med tretton man. Men med den senaste tidens bra spel kan man inte tro på annat än på vinst och de som spelar är riktigt taggade, säger han.

Inför kvällens match ligger PaRa femma i tabellen, tre poäng före IFK, men har också en match mer spelad.

Klockan 18.30 i kväll börjar matchen i Islandia i Mariehamn.

VÄSTKUSTLIGAN				
1	UJK	9	51 - 18	17
2	ParSport	9	57 - 37	12
3	USIKI	7	41 - 29	9
4	LäKi	8	45 - 43	8
5	PaRa	9	42 - 50	7
6	SoPa	8	34 - 51	7
7	IFK Mariehamn	8	34 - 43	4
8	LuKi-82	8	28 - 61	2

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Stadsarkitekt säger nej till läktarförslag

■ Ett läktare med plats för drygt 1400 på Wiklöf Holding Arenas östra sida skulle strida mot stadsplanen.

Det skriver stadsarkitekten **Sirkka Wegelius** i ett utlåtande inför stadsplanenämndens möte på måndag.

IFK Mariehamns ledning vill låta bygga en läktare som skulle ge totalt cirka 3000 sittplatser runt gräsplanen. Man föreslår en 100

meter lång och 4,8 meter hög träläktare utan tak, med sju sittrader i fem sektioner. Läktaren skulle placeras 0,8 meter från löparbanan och över häcken mot Idrottsgatan.

För ett sådant bygge behövs inget byggnadslov.

I sitt utlåtande skriver stadsarkitekten att läktaren skulle gå cirka två meter utanför idrottsparkens om-

råde på parkmark, och cirka en meter på området som är gång- och cykelbana. Det skulle strida mot den gällande stadsplanen.

Sett från Idrottsgatan skulle läktaren på grund av nivåskillnaden mellan parken och gatan se ut att vara 5,8 meter hög. Och träplanket på läktarens baksida skulle påverka utsikten från husen vid Idrottsgatan. (pd)

VÅSC tar emot KoPo

■ **INNEBANDY.** Division II-laget VÅSC möter i kväll KoPo hemma i Baltichallen.

Förhoppningsvis är förra lördagens storförlust mot FBC Turku i Åbo med 17–5 nu ett minne blott förr ålänningarna, som annars fram tills kvällens match resultatmässigt spelat jämnt mot sina motståndare. Trots det har de endast vunnit en match och därmed skrapat ihop till två poäng.

Kvällens motståndare KoPo har startat säsongen något bättre. En vinst och en oavgjord är vad de åstadkommit så här fyra matcher in i serien. (mn)

Björk vill stanna i IFK

■ **FOTBOLL.** Andreas Björk är mitt uppe i förhandling med IFK Mariehamn om fortsatt spel i klubben. Något som Björk ställer sig mycket positiv till.

– Det är inte omöjligt att jag stannar. Jag har trivts bra här och allt har varit riktigt topen, säger han till Vasabladet

I år spelade Vasasonen 23 matcher för IFK och gjorde ett mål, förra säsongen spelade han 24 matcher och stod då för fyra mål. (mn)

JJK värvade från Jaro

■ **FOTBOLL.** Mittfältaren **Jukka-Pekka Tuomainen** spelar för liganykomlingen JJK från Jyväskylä nästa säsong. Han lämnar Jaro och har undertecknat ett treårigt kontrakt med sin nya klubb.

Tuomainen, 22, är fotbollsfostrad i TPS. Under årets säsong spelade han alla 26 matcherna för Jaro. Sammanlagt har det blivit 96 ligamatcher sedan debuten 2003. (FNB)

Böter för Haka och HJK

■ **FOTBOLL.** Bollförbundet har straffat Haka och HJK med böter på 700 euro var för händelserna under matchen mellan lagen 19 oktober.

Två HJK-fans tog sig in på planen i slutet av matchen samtidigt som ett tiotal andra HJK-fans gick till anfall mot en grupp Hakafans på läktaren.

I princip vilar säkerhetsansvaret alltid på arrangörklubben, alltså i detta fall Haka. Bollförbundet ansåg ändå att HJK också kan straffas, inte minst för att föreningen tidigare tilldelats både en varning och böter för liknande händelser. (FNB)

Miikka Turunen fortsätter i KuPS

■ **FOTBOLL.** KuPS har förlängt kontraktet med mittfältaren **Miikka Turunen** för ytterligare två år.

Turunen spelade mest av alla i KuPS i år, det blev 25 matcher och han var i öppningselvan 24 gånger.

– Jag fick mycket ansvar under säsongen och mina egna prestationer var relativt jämna. Det blev en positiv känsla efter säsongen eftersom vi stannade i ligan, säger Turunen. (FNB)

Lehtinen lämnar Haka

■ **FOTBOLL.** Hakas bästa målgörare i fotbollsligan under den gångna säsongen kommer inte att fortsätta i klubben. **Toni Lehtinen**, som gjorde elva mål i ligan i år, kunde inte komma överens om något nytt kontrakt med Valkeakoski-klubben.

– Lehtinen ville ha en klau-

sul som gör det möjligt att flytta utomlands gratis i januari. En sådan var vi inte redo att ge honom, säger Hakatränaren **Olli Huttunen** på klubbens webbplats.

Många rutinerade spelare har lämnat Haka, som ändå har kontrakt med 17 spelare för nästa säsong. (FNB)

NR 34

Sänd lösningen till Nya Åland, PB 21, 22101 Mariehamn.
Märk kuvertet Kryss 34.

Namn:.....

Adress:.....

.....

.....

.....

Casinolotterna i krysset nr 32 går till **Imra Sjöblom** i Mariehamn. Varsin Naturlott får **Beatrice Berndtsson** i Ämnäs och **Christoffer Baér** i Mariehamn. Priserna kommer med posten.

Lösning på sidan 24

LÄTT

7		2			6	1		3
9		8		5			2	6
	4	6	2	7				
	6		5		9	8		
		1		3	7	6		
5	7					2	3	4
6	3	7	1	4				
		4						5
	2				3		1	7

MEDEL

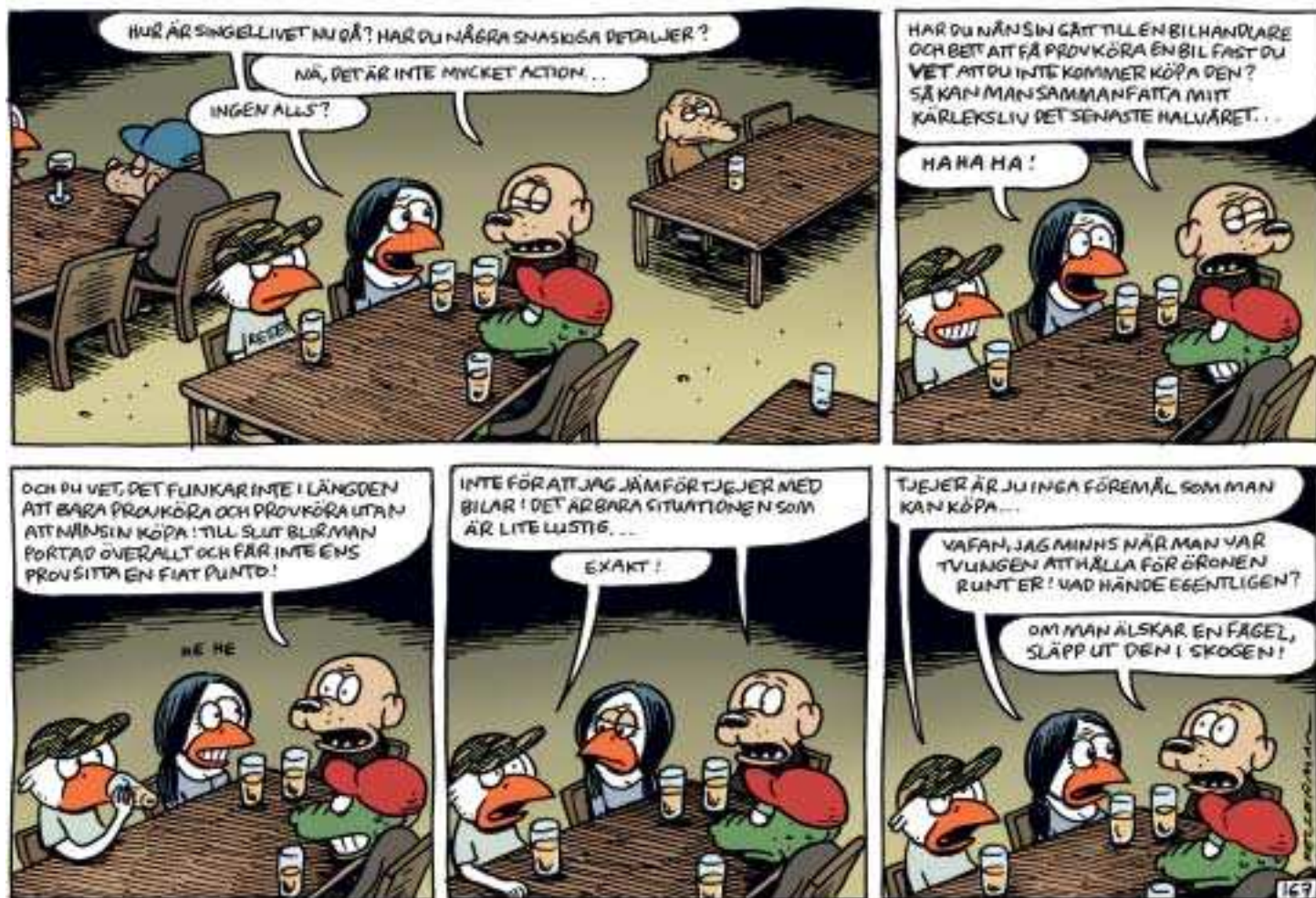
8							2	4
		9	7		3		8	5
	2	5	8					
	8				5			
		6	2	3		8		
	7	4	9				1	3
		2	4				3	
	5			9	1		6	
	3			8				7

SVÅR

			3				5	
					1	9		8
	3	7				4		
		4				3	1	
9							4	
				3	8			
			6		9			
5	2							
1						5		6

MARTIN KELLERMAN

ROCKY

ZITS

BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN

FRED

LÖRD.

FRED FORSELL/LÖRDAGSKRÖNIKA

Vardagslyx tills du spyr

min postlåda landar varje lördag ett fullständigt lysande exempel på att vårt samhälle är i skriande behov av en uppfriskande lågkonjunktur.

Exemplet i min postlåda heter Latte och är min lokala tidnings nya lördagsbilaga. Den har som mål att göra läsarnas liv "lite lyxigare" och "lite skönare" och sätta GULDKANT på tillvaron.

Just det. Således innehåller Latte:

- Härliga, lyxiga och nyttiga recept.
- Härlig, lyxig inredningsinspiration.
- Härliga, lyxiga tips på hur man får mer egentid.
- Reportage om Thailands tre sista oexploaterade, härliga, lyxiga knullöar.
- Härliga, lyxiga vintips, trädgårdstips, boktips och ja, KÄRA NÄN, det är faktiskt så att jag HATAR den där lördagstidningen av hela mitt sura hjärta, och vänd bort era huvuden, läs inte vidare, snälla, ni kommer att avsky mig, blunda, blunda hårt nu, men ibland vill jag verkligen F***A tidningen Latte i AN**EN med hela jävla knytnäven.

Jag blir diabetessjuk av Latte - och av alla andra liknande mysbilagor som finns överallt, och av alla ombonade morgon-tv-program med lyxig chokladprovning och likörtestande och stekande av förbanad jävla karp med motherfucking vitvinssås på en goddamn tisdagsmorgon, och av all reklam som fettpumpar oss med budskapet om att vi "är värda det där lilla extra" hela tiden, fast vi så klart inte är det. Varför skulle vi vara det? För att vi haft det ganska bra ställt i några år? Bullshit.

Nej, det är för mycket gott, för mycket mys, för mycket trevnad. För mycket "härlighet" överallt.

Framför allt är det för mycket GULDKANT.

Jag vill kräkas på GULDKANTEN.

Och jag vill bajsa på allt snack om vardagslyx.

Och nu frågar ni, möjligen med all rätt: "Är inte idioten medveten om att han skriver detta i en lördagstidning som innehåller myslyxiga vin-, mat- och trädgårdstips? Har han glömt att han genom sitt arbete på ett glansigt magasin, som i praktiken uppfann uttrycket egentid, är med och bidrar till den där vardagslyx-psykosen han tror sig skönja?"

Jo. Jag är medveten om det. Nej, jag har inte glömt det.

Och jag hatar inte mys. Jag gillar vin, jag tar tack-samt emot tips på goda röda viner och bra böcker. Jag älskar god mat, tycker om långa middagar. Som alla andra.

Och egentid är väl fint, hörro.

Men när Lattebilagan dimper ner i min brevlåda på lördagarna blir det bara för mycket. Det blir mystrivselchock. Det blir allt trevligt i hela världen på en och samma gång. Vardagslyx tills du spyr. För att du är värd det.

Och det värsta: Latte gör det så pinsamt uppenbart att det som - tydligen - intresserar oss sockerchockade, vinplufsiga trivselknarkare allra mest här i livet är just den där GULDKANTEN, alltså gott vin, mer lyxig choklad och kanske en härlig semester i Thailand där man får samma skit som hemma och en sidenkostym för inga pengar alls.

Så, kom igen lågkonjunktur. Gör ditt jobb. Sprid lite oro. Grusa lite förhoppningar. Skär bort lite vitt fläsk. Skaka om våra perspektiv lite grann.

Vi behöver inte mer mjölksliskig Latte. Vi behöver svart, starkt, äckligt kaffe.

Det river visserligen i magen, men man blir fan så mycket piggare i hjärnan.

➤ MÖTEN

Stämmokallelse
Aktieägarna i Södra Brändö Turistervice Ab
kallas till ordinarie
bolagsstämma

vilken hålles onsdagen den 19 november 2008 kl. 15.00 på Lappobankens kontor på Lappo.

På stämman behandlas i bolagsordningen, på ordinarie bolagsstämma ankommande ärenden.

Brändö den 6 november 2008

Styrelsen

➤ MÖTEN

ÅLANDS SKÖTBÄTSFÖRENING RF
håller
MEDLEMSMÖTE
lördag 15.11 2008
kl 19.00 i Jehuset.
Styrelsen

Messa Nyan!
0457-323 4444

➤ LEDIGA PLATSER

Handledare

Ålands handikappförbund har sökt medel för ett nytt EU-projekt "Stöd i arbete II".

Projektet söker möjligheter för personer med funktionshinder (fysiska, psykiska) på arbetsmarknaden. Enligt ansökan skulle projektet pågå till oktober 2011.

Under förutsättning att medel beviljas söker vi nu en handledare till detta projekt med huvudsaklig uppgift att självständigt stöda personer med funktionshinder med sökning av arbetsprövningsplatser och introduktion samt kontinuerlig handledning på arbetsplatserna mot målet att erhålla en anställning.

Vi förutsätter att du har erfarenhet av arbete med personer med funktionshinder gärna i kombination med en utbildning som kan bedömas vara meriterande vid arbete med och handledning av personer med funktionshinder. Vi önskar även att du är utåtriktad och har förmåga att skapa kontakter samt att du har intresse för och gärna erfarenhet av målinriktat arbete. Även kännedom om arbetsmarknaden är meriterande. Eftersom arbetsteamet i dag består av endast män emoter vi kvinnliga sökande. Arbetet börjar preliminärt den 1.12.2008.

Närmare uppgifter ges av projektledare Harry Sjölund, mobil 0457-5640132.

En fritt formulerad ansökan med CV riktas till Ålands handikappförbund, Skarpansvägen 30, 22100 Mariehamn och skall vara handikappförbundets kansli tillhanda **senast fredagen den 21.11.2008 kl. 15.00.**

➤ LEDIGA PLATSER

Birka Cruises är en del av Eckerökoncernen, som bedriver verksamhet inom sjöfart och turism. Eckerökoncernen har idag ca 1200 anställda och årsomsättningen uppgår till ca 225 miljoner euro. Birka Cruises arrangerar kryssningar på Östersjön med det finskflaggade kryssningsfartyget Birka Paradise.

Till vårt kryssningsfartyg **Birka Paradise** söker vi:

Ordinarie styrman

Behörighetsbrev för sjökapten är en merit. Lön enligt gällande kollektivavtal. Avlösningssystem vecka/vecka + semester.

Ordinarie vaktgående maskinmästare

Behörighetsbrev för övermaskinmästare är en merit. Lön enligt gällande kollektivavtal. Avlösningssystemet är vecka/vecka + semester.

Närmare upplysningar fås av biträdande sjöpersonalchef Anne Bergroth, tfn 27 376.

Ansökan med uppgifter om behörighet och sjö tjänstutdrag skickas senast den 19 november 2008 till Rederiaktiebolaget Eckerö, PB 158, AX-22101 Mariehamn eller per e-post till anne.bergroth@birkaline.com.

➤ LEDIGA PLATSER

lediganslår att sökas en anställning som

försöksbiträde

i arbetsavtalsförhållande vid Ålands försöksstation.

För ytterligare information hänvisas till Ålands landskapsregerings hemsida eller officiella anslagstavla.

Kontaktperson: Gunilla Eriksson/Niklas Söderlund tel. 018-329 650.

Ansökningshandlingar skall vara landskapsregeringen tillhanda **senast den 28.11 kl. 16.15.**

Ålands landskapsregering
PB 1060
AX-22111 Mariehamn

www.regeringen.ax

➤ LEDIGA PLATSER

Ålands Turistförbund (ÅTF) är Ålands officiella turist- och medlemsorganisation med ca 340 medlemmar. Vår huvuduppgift är att marknadsföra destinationen Åland och tillsammans med den lokala besöksnäringen utveckla turismen på Åland. Vår målsättning är att göra Åland till ett av de populäraste resmålen i Norden. Nu söker vi dig som vill hjälpa oss med det!

Vi lediganslår en ordinarie tjänst som
KUNDSERVICEANSVARIG

Till dina uppgifter hör att ansvara för Ålands Turistinformation på Storgatan 8. I tjänsten ingår bl.a. skyltning, infomaterial, försäljning, VD-assistent och medlemstidningen Magasinet. Du är också ansvarig för telefonväxeln, evenemangsinmatningen i kalendern, Skärgårdsguiden samt ansvar för kartorna som produceras. Du rekryterar även sommarpersonal och är förmän för dem.

Vi önskar att du har goda språkkunskaper i svenska, finska och engelska. Övriga språk är en merit. Det är en fördel om du har erfarenhet av kundservice eller liknande arbete. Vi ser att du gärna är en glad och engagerad person som vågar ta initiativ och är strukturerad. Det är även viktigt att du har ett starkt engagemang för den åländska turismen.

Vi önskar din ansökan inkl CV och löneanspråk **senast fredag 21/11.**

För närmare information, kontakta
VD Annica Jansson på 0457-3430433.

www.visitaland.com

Ålands Turistförbund

LÄTT

7	5	2	8	9	6	1	4	3
9	1	8	3	5	4	7	2	6
3	4	6	2	7	1	5	9	8
4	6	3	5	2	9	8	7	1
2	8	1	4	3	7	6	5	9
5	7	9	6	1	8	2	3	4
6	3	7	1	4	5	9	8	2
1	9	4	7	8	2	3	6	5
8	2	5	9	6	3	4	1	7

MEDEL

8	6	7	5	1	9	3	2	4
1	4	9	7	2	3	6	8	5
3	2	5	8	4	6	7	9	1
9	8	3	1	7	5	2	4	6
5	1	6	2	3	4	8	7	9
2	7	4	9	6	8	5	1	3
6	9	2	4	5	7	1	3	8
7	5	8	3	9	1	4	6	2
4	3	1	6	8	2	9	5	7

SVÅR

4	9	1	3	8	6	2	5	7
6	5	2	7	4	1	9	3	8
8	3	7	5	9	2	4	6	1
7	8	4	9	6	5	3	1	2
9	6	3	1	2	7	8	4	5
2	1	5	4	3	8	6	7	9
3	7	8	6	5	9	1	2	4
5	2	6	8	1	4	7	9	3
1	4	9	2	7	3	5	8	6

Vann pris. Olof Hägerstrand och hans Quedro vann pris på mobilgalan i torsdags.
Foto: JONAS EDSVIK

Ålänningar prisad på mobilgala

Två av tio guldmobiler gick till ålänningar på Mobilgalan i Kista Science Tower i torsdags.

– Ett bevis på att vi ligger i den absoluta framkanten, säger Olof Hägerstrand vid Quedro.

Ålänningar står bakom priser-na "årets mobila nytjänst" samt "årets multimedia-tjänst". Bakom förnämnda står teknikföretaget Quedro vars söktjänst "noplac" prisades. Motiveringen lød: "För en bostadstjänst som bjuder på många innovativa och användarvänliga lösningar, med personalisering, positionering, sms-funktioner och mycket mer".

Tjänsten valdes redan tidigare i år till årets mobiltjänst av tidningen Mobil och vd Olof Hägerstrand är naturligtvis glad över den nya utmärkelsen.

– För oss är det här ännu ett bevis på att vi ligger i den absoluta framkanten när det gäller utvecklingen av mobila tjänster, säger han.

Varför vann just ni?

– Vi vann mycket på grund av att vi verkligen utgår från

vilken information som användarna vill ha i sin mobiltelefon och inte bara försöker flytta över våra kunders hemsidor in i mobiltelefonen. Vi arbetar målinriktat tillsammans med våra kunder för att utveckla nya spännande koncept som verkligen utnyttjar möjligheterna i mobiltelefonen, säger Hägerstrand.

Även till Åland

Idag finns de flesta av Quedros kunder i Sverige och Norge.

– Men jag hoppas att också åländska bolag skall börja se de möjligheter som mobiltelefonen erbjuder, säger Olof Hägerstrand.

Ytterligare en ålänning premierades på galan. Det är **Tom Sundström** som är en av grundarna till företaget Bambuser som fick priset för årets multimedia-tjänst. Motiveringen lød: "För en ny tjänst som låter vem som helst att direktsända tv från sin mobil till webben, via en kostnadsfri programvara i telefonen."

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Stadspensionärer får fixar-Malte

■ Stadens pensionärer får en egen vaktmästare, en så kallad fixar-Malte.

Deltidstjänsten inrättas vid räddningsverket från och med mars 2009. Det har stadsstyrelsen bestämt. Vaktmästaren

skall kunna rycka ut tre dagar i veckan, med telefonbokning på morgonen. Med en tidsbegränsning på 45-50 minuter per besök skall han eller hon hinna med sex besök om dagen.

Efter ett år skall tjänsten utvärderas innan staden fattar beslut om fortsättning.

Stadsdirektören **Bjarne Peterssons** förslag var att inte skulle inrättas. **Barbro Sundback** (s) ville ha den och stöddes av partikamraten **Andrew Hagmark-Cooper** och liberalerna **Folke Sjölund** och **Inga-Britt Fagerholm**. Frisinnade **Johan Ehn** och **Nina Lindfors** stödde stadsdirektörens förslag.

Tjänsten har fått sitt smeknamn från **Malte Svensson**, vaktmästaren i Höganäs kommun i Sverige som hjälpt äldre med att hänga upp taylor, byta glödlampor och annat stort och smått i hemmen. Tack vare det har antalet fallolyckor i kommunen minskat kraftigt.

Kommunalrådet **Péter Kovács** i Höganäs fick idén när han såg att en stor del av utgifterna för äldre vårdens rehabilitering berodde på fallolyckor. (pd)

TV-programmet

10.15 Fråga doktorn (R) [1990866]
11.00 Morgonsoffan (R) [7773]
11.30 Robins (R) [3750]
12.00 Debatt [78601]
12.45 Anslagstavlan [673345]
12.55–15.30 Ishockey: Tre Kronor live: Sverige-Tjeckien [31847137]
Direkt. Karjala Cup.
15.55–17.40 Handboll: Hammarby-Celje Pivovarna La-sko [2713507]
Direkt. Champions League.
17.50 Livet i Fagervik (R) [1650779]
Del 7 av 12.
18.35 Byss [298866]
Serie på teckenspråk för unga vuxna. Del 8 av 10. Även 9/11.
18.50 Helgmålsringning [2892779]
Från synagogan i Stockholm. Serien om dödssynderna i dag kommit till vrede.
18.55 Sportnytt [2884750]
19.00 Rapport [99205]
19.15 Bolibompa [659088]
20.00 Eva & Adam (R) [359]
20.30 Rapport [83682]
20.45 Sportnytt [1423717]
21.00 Dansbandskampen [25345]
Musiktävling. Del 4 av 9. I kväl-lens program tävlar Glennartzt, Sandins och Good Timers mot de två band som tittarna rösta-de vidare från förra veckans ”Dansbandskamp”.
22.30 Svensson, Svensson [866]
Svensk komediserie från 2008. Del 8 av 13.
23.00 Brottskod: Försvunnen [30972]
Del 5 av 18. Efter en vild skott-lossning på ett kontor försvin-ner en kvinna. Det visar sig snart att hon inte är den hon utgett sig för att vara. Även 9/11.
23.40 Dom kallar oss artister (R) [6665243]
Musikdokumen-tär. Del 2 av 12. Även 9/11.
0.10 Skamgrepp [3962847]
FILM Amerikansk långfilm från 1994. Hans karriär, hans äk-tenskap, hans framtid. Allt står på spel för DigiComs verkstäl-lande direktör Tom Sanders. I rollerna: Michael Douglas, Demi Moore.
2.15 Svindlarna (R) [2677996]
3.10–9.05 SVT24 [15873267]

9.00–10.00 Bolibompa [32040]
9.00 Bolibompahelg [51311]
9.05 Nicke Nyfiken [4209885]
9.30 Kalles klätterträd (R) [6896682]
9.40 Kent Agent och de hemliga ställena [5131066]
9.55 Räkna med skägg (R) [9498069]
10.00 Sagoträdet [25972]
10.15 Pi [9531822]
10.30 Unna Junná [1534953]
10.45–11.15 Karamelli [6136427]
11.30 Uppdrag granskning (R) [88205]
12.30 Perspektiv (R) [5088]
13.00 Plus (R) [6717]
13.30 Doobidoo (R) [78929]
14.30 Korrespondenterna (R) [5224]
15.00 Från Bill till Barack (R) [52866]
16.00 123 saker (R) [7069]
16.30 Vetenskap som utmanar (R) [3088]
17.00 Halal-tv (R) [4717]
17.30 Francks symfoni (R) [3210934]
18.15 Wagner och gudinnorna (R) [4971088]
Veckans konsert. Sju svenska sångerskor på varsin sida av ”Ringen” i Stock-holm och Köpenhamn.
19.15 Landet runt [997750]
Veckokrönika. Del 13 av 24. Pro-gramledare: Karin Mannberg.
20.00 Annas eviga [2953]
Samtalsprogram. Del 3 av 8. Havsnivån stiger när isen smäl-ter. Saltvatten förstör skördar för miljoner människor. Även 11/11, 14/11.
20.30 Radiohjälpen: Efter tsu-namin [44205]
Tsunamin utan-för Sumatra annandag jul 2004 drabbade kustområden i elva länder, bl a Thailand.
20.40 Om Valkyrian [6519137]
Staffan Valdemar Holm intro-ducerar kvällens föreställning.
20.50 Valkyrian [511040]
Opera av Richard Wagner. ”Valkyrian” – I. ”Valkyrian”, den andra delen av Wagners ”Ring”. I en uppsättning från Stockholmsoperan.
22.00 Rapport [29069]
22.05 Valkyrian, forts [37596427]
0.50 Rapport [53031199]
0.55 Hype (R) [8387147]
1.25–1.55 Dr Åsa (R) [1607151]

7.30 Molly: An ameri-can girl [2062804]
FILM Amerikanskt drama från 2006. I-rollerna: Maya Ritter, David Aaron Baker.
9.05 Ska du säga [1660359]
9.35 Ska du säga [1903392]
10.05 Simpsons (R) [1926243]
10.35 How I met your mother (R) [6330175]
11.05–11.40 How I met your mother (R) [93214137]
12.30 Scrubs (R) [888514]
13.00 My boys [487953]
13.25 My boys [265779]
13.55 Sjukhuset (R) [392866]
14.25 Sjukhuset (R) [759137]
14.55 Sjukhuset (R) [772088]
15.25 Sjukhuset (R) [4147972]
15.55 SOS Familj (R) [4740663]
16.50 Du är vad du äter (R) [9797601]
17.50 Design: Simon & Tomas (R) [3157717]
18.50 Nytt läge (R) [2160798]
Svenskt inredningsprogram från 2008. Del 2.
19.50 Levande måltavla [56122798]
FILM Amerikansk-brittisk action från 1985. En skurk vill ödelägga Silicon Valley, cen-trum för USA:s dataindustri. James Bond får rycka in. I rol-lerna: Roger Moore, Christop-her Walken, Grace Jones. Regi: John Glen.
22.30 Sing a long [692779]
Svenskt underhållningspro-gram från 2008. Del 9.
23.30 Extra extra! [246514]
0.00 Master and commander [4393170]
FILM Amerikanskt action från 2003. Kapten ”Lucky” Jack Aubrey är känd för att vara en slagskämpe i den brittiska flot-tan. Hans skepp; H.M.S. Sur-prise, blir plötsligt attackerad av en fiende som visar sig star-kare. I rollerna: Russell Crowe, Paul Bettany.
2.20 Consequence [47055460]
FILM Amerikansk thriller från 2003. I-rollerna: Armand As-sante, Lola Glaudini.
4.05–5.40 Baskervilles hund [3702354]
FILM Kanadensisk kriminal-film från 2000. I rollerna: Jason London, Kenneth Welsh.

6.25 Lättlagat (R) [9819601]
7.05 Barnprogram [72351514]
9.59 Nyhetsmorgon lördag [470256427]
12.30 Äntligen hemma (R) [860243]
13.30 Första, andra, tredje (R) [846663]
14.30 Sverige i veckan [866392]
15.00 Hundjobb (R) [251866]
15.40 Pearl Harbor [95008595]
FILM Amerikanskt drama från 2001. Barndomsvännerna Rafe och Danny blir under andra världskriget båda två förälskade i samma kvinna, den vackra sjuksköterskan Evelyn. Det hela när sin kulmen när Pearl Har-bor attackeras av japanerna. I rollerna: Ben Affleck, Josh Hartnett.
19.00 Trav: Vinnare: V75 [925798]
19.50 Keno [6779311]
20.00 Nyheterna [895359]
20.25 Vädret [6607359]
20.30 Postkodmiljonären [621156]
21.00 Stjärnor på is [4168663]
Svenskt underhållningspro-gram från 2008. Del 6 av 10.
22.05 Lotto, Joker och Drömvin-sten [3141972]
22.10 Stjärnor på is, forts [7534243]
22.30 Tack gode gud! [601392]
Svensk underhållningsserie från 2008. Del 3 av 7. Carina Berg, Pia Johansson och Tobbe Blom är de tre tävlande i da-gens program. Gäster: Carina Berg, Pia Johansson, Tobbe Blom. Programledare: Adam Alsing.
23.00 Nyheterna och vädret [223243]
23.15 Stjärnor på is – isduellen [9858934]
Även 9/11.
23.35 Enemy of the state [5730798]
FILM Amerikansk action från 1998. I-rollerna: Will Smith, Gene Hackman.
2.05 Hart’s war [84432712]
FILM Amerikanskt drama från 2002. I rollerna: Bruce Willis, Colin Farrell.
4.25–6.20 Runaway train [77200606]
FILM Amerikansk action från 1985. I-rollerna: John Voight, Eric Roberts.

14.50 Främlingar 1808-2008
15.50 Vi på Langedrag
Del 20 av 27. Vildrenar på fjället.
16.15 Samtal med Melita
Owe Wikström, författaren till bl a succéboken Långsam-hetens lov, hade en 4 % chans att överleva då han oväntat drabbades av hjärtstillestånd för några år sedan.
16.45 Obs
17.15 Lokal-tv-fönstret
Lokal-tv-program från olika delar av Svenskfinland. Bl.a. ”Öppna gårdar” – om årets skördefest på Åland.
17.45 BUU-klubben: Plåstret
Missade du Bärtil den här veckan? Plåstret räddar dej!
18.15 TV-nytt
18.25 Sportnytt
18.30 Familjen Sommer
Del 20. Dansk dramaserie om läkarfamiljen Sommer.
19.30 Ursäktä Birgitta! – Frå-gesport för sexor
Del 10 av 13. Kvartsfinal 4. Två lag från en andra chans att kämpa sig till en semifinal-plats.
20.00 TV-nytt
20.10 Sportnytt
20.20 Solens mat
Del 1 av 6. Bo Hagströms resor till den italienska mat-kulturen fortsätter. Idag följer han i gudfädrens fotspår och undersöker sambandet mel-lan maffia och mat. .
20.50 Ratatosk
Kulturmagasin.
21.20 Film: Moderna tider
FILM Amerikanskt drama från 1936. (Modern Times) Tiderna förändras och Cha-plins vagabond hamnar vid det löpande bandet som alla andra. I-rollerna: Charles Chaplin, Paulette Goddard, Henry Bergman. Regi: Cha-rels Chaplin.
22.44–23.13 Konsulternas krig
Del 3 av 8. En väns famn är en trygg hamn! Safari dag 2; klarar Winston och Råven av den tuffa uppgiften att lära Tor, Linus och Tage vad gruppdynamik är? Nyheter från Närkontakt samt nya av-snitt av Min hobby och Kiva. Andra sändningen.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
9.00 Kulturen. Repris av måndagens, tisdagens och onsdagens Kultu-ren. 9.45 Musik. 10.00 Spisa med Radion. Från onsdagen. Med Kjell Brändström. 11.00 Musik. 12.00 Perspektiv. Åland idag åker runt och besöker de åländska kommunerna och tar tempen på dem. Vad har egentligen hänt efter kommunalvalet 2007? Från tisdagen. 12.45 Musik. 13.00 Veckans gäst. Från fredagen. Med Tom Wiklund. 14.00 Bokcirkeln. Från måndagen. 15.00 Min Musik. Från tisdagen. Med Jessica Sundberg. 16.00 Psalmsångscafé. Med Ann-Christine Karlsson. 17.00 Jazz med Wallers. Från 1/11. Med Ann-Chris-tin, Kurt Waller. 18.00–19.00 Musik.

Se det med egna ögon!

www.24.ax

8.00 Tv-nyheter [10576]
8.05 En fascinerande värld: Alperna [4928412]
9.00 Tv-nyheter [99069]
9.05 Loppis [1051427]
10.00 Tv-nyheter [72392]
10.05 Morgonettan [6972330]
10.45 Presidentens kansli [2721601]
11.00 Tv-nyheter [68175]
11.05 Strada [8784040]
11.35 K-kont: Voodooprästin-nan [7460779]
11.55 Morgonhjärta (R) [71229779]
12.30 Basaren: Sexualitet [2866]
13.00 Tv-nyheter [54363]
13.05 Nyheter på teckenspråk [9258088]
13.10 Fjärrlinjen special: En svart man till vita huset [279311]
14.05 Bli herre över plånbo-ken [658330]
14.40 Familjen Serrano [4570446]
16.00 Sjukhuset i Holby City [39048]
17.00 Tv-nyheter [23408]
17.10 Droppen [9765069]
En tanke om tro.

17.15 Hemgatan [1658311]
18.00 Tv-nyheter och väder [73330]
18.10 Sportrutan [2800798]
18.15 Finländsk antikrunda [274392]
Danskt porslin. Eeva-Liisa och Hannu Kortelainen har en stor samling danska porslinsfigurer i sitt hem i Kristina.
18.50 Den vida naturen: Kina [4536408]
Del 6 av 6.
19.40 Team Pullman [1477040]
20.30 Tv-nyheter och väder [78750]
20.45 Lotto [2754408]
20.50 Sportrutan [820934]
21.15 Presidentens kansli [8813021]
21.30 Nyhetsläckan [750]
22.00 Män, brev och problem [60040]
22.50 Vivienne Vyle [7646088]
23.20 Hoppets tid [8118040]
0.50 Euronews [2678002]
1.00 Nyhetsfönster [88895422]
4.00–8.00 Nyhetsfönster [14175118]

6.00 Frågespel [78866]
7.00 Tellus-frågesport [9953359]
7.45 Lilla tvåan [57719040]
10.24 På gräsrotsnivå [407741088]
10.30 Fatta micken [7545663]
11.20 Spelnytt [6132601]
11.50 Oddasat [3156175]
12.05 Regionala nyheter [6058088]
13.25 Vid lägerelden [501137]
13.55 Född en frisk flicka [8385934]
FILM Finsk komedi från 1934. Komedi om en klubb för barn-lösa mödrar. I rollerna: Paavo Jännes, Salli Karuna, Joel Rinne, Olavi Reimas, Liisa Tuomi, Vilho Siivola. Regi: Ilmari Unho.
15.35 Antiglobetrotter [4297999]
16.05 Skyskrapans hemlighe-ter [551427]
16.30 V75-travet [6798]
17.00 Respasset: Honduras och El Salvador [34682]
17.50 Berättelsen om Suomi-filmi [6271330]
Kampen mot tiden.
18.50 Tv-nyheter [4903243]

19.00 Sportru-tan [84885]
19.05 Tvåans höstväder [4662917]
19.10 På estraden: Juha Tapio
20.25 Pekko och masschar-mören (R) [560040]
Del 4.
20.50 Ett fall för två [2642408]
21.50 Tv-nyheter [5895330]
22.05 Vera Cruz [8051917]
FILM Amerikansk action från 1954. Actionfylld månadens västern där två äventyrare säljer sina tjänster till de olika parterna i den mexikanska revolutionen. Regi: Robert Aldrich.
23.35 Da Vincis mordutred-ningar [9674392]
Lågor i nat-ten.
0.20 Musik-tv: Obligatoriska grejer [73083]
0.50 Tellus-frågesport [3927441]
2.00 Frågespel [9896199]
3.00 Dolt ord [9890915]
4.00 Sudoku [9876335]
5.00–6.00 Dolt ord [9870151]

6.00 Den rätta [8252311]
7.45 Doras äventyr [1816088]
8.15 Lilla kockskolan [7868717]
8.45 Disneys Tarzan [7849682]
9.15–9.40 Pokémon [3693040]
9.45 Zorro [5715224]
Anti-Zorro.
10.15 Staraoke-laulupeli [8145040]
10.35 Hannah Montana [7922798]
11.05 Vad ska vi äta idag? [3119040]
11.10 Köpkanalen [7902934]
11.40 Frågesport [3208021]
12.10 Dolda liv [546156]
12.40 Dolda liv [527021]
13.10 Dolda liv [673243]
13.40 Vesa-Matti Loiri: Ivalo-Inari-Kasari [754408]
14.05 MTV3.doc: Cankerkri-get [3888175]
15.15 Motor Forum [9024243]
16.15 Hockeylandskamper [27161885]
19.00 Sjuans nyheter [503866]
19.10 Resultatrutan [758359]
19.30 Mina damer och herrar [907088]
20.00 Jackpot [337330]
21.00 Sanningens stund [977972]

Den brutala san-ningen.
22.00 Tians nyheter [965682]
22.10 Resultatrutan [6411866]
22.20 Lotto, Joker och Keno [2825934]
22.25 Mad Max 3 – Bortom Thunderdom [6977243]
FILM Australisk science fiction från 1985. Mad Max ensamma vandring i världen efter ett kärnkrig fortsätter. Han blir indragen i ett krig om en handelsstad och blir messias för en barnaskara. I rollerna: Mel Gibson, Tina Turner, Helen Buday, Frank Thring, Bruce Spence, Robert Grubb, Angelo Rossitto. Regi: George Miller.
0.30 Insikt [3606557]
Mordbrännaren. Amerikansk thriller om FBI-agenten Re-becca Locke som jobbar på våldsroteln i Los Angeles.
1.25 Vinstpotten late night [58879170]
2.40–6.00 Den rätta [62467731]

Nyankortsvinnare:
Lisbet Holmström Sund
Vinner en Casinolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Vet någon åldersgränsen för att gå och träna på gym?
MESS FRÅN "ERIXON"

Golfsatsningen är nödvändig

■ **Sedan** 2003 har företrädare för det åländska näringslivet aktivt arbetat för etableringen av en ny, stark turistdragare, som skulle bidra till att göra Åland till en framstående golfdestination i Östersjön.

Behovet av att öka Ålands attraktionskraft som besöksmål ökar kontinuerligt. Samtidigt som konkurrerande destinationer i närregionerna har gjort kraftiga satsningar på turismen har utvecklingen på Åland varit jämförelsevis långsam. Det är vår gemensamma uppfattning att golfbanan i Godby/ Åmnäs är den i dag identifierade turismsatsning som har bäst förutsättningar att påverka den åländska turismen i en positiv riktning.

Det åländska näringslivet gick förra hösten samman för att kraftigt stöda ÅGKs satsning på en ny golfanläggning i Godby/ Åmnäs. Trots många försök att stoppa satsningen kvarstår näringslivets stöd. Vår samlade åsikt förblir att nämnda bana behövs. Och den behövs nu.

Några argument:
■ Golf är en viktig säsongsförlängare och en enkel produkt att paketera och sälja
■ Golfresenären är den kundgrupp som spenderar mest per person under sin vistelse på Åland
■ Godby/ Åmnäsbanan skulle vara en högkvalitativ bana, naturskönt belägen och

Golfsatsning. Golf är en viktig säsongsförlängare och en enkel produkt att paketera och sälja, anser insändarskribenterna.
Foto: JONAS EDSVIK

med god utvecklingspotential i form av kringaktiviteter
■ En högkvalitativ golfbana skulle stimulera till en nödvändig kvalitetshöjning av den åländska turismprodukten
■ Satsningen skulle ha en betydande positiv inverkan på hela Ålands näringsliv
■ Satsningen skulle tack vare

det korta avståndet ge viktiga synergieffekter med turistanläggningar i Mariehamn och fasta Åland, och skulle bl.a. befrämja ny hotellkapacitet i Mariehamn
■ Behovet av stimulerande turismsatsningar är akut. Godby/ Åmnäsbanan är i stort "startklar" efter årtal av förberedelser

Lagtingets beslut senaste höst då förverkligandet av en sådan anläggning åter sköts på framtiden var en besvikelse för näringslivet. Då nu landshövdingens regering i enlighet med lagtingsbeslutet utreder möjligheterna att förverkliga golfanläggningen i Godby/ Åmnäs vill vi än en gång betona vikten av att Åland får denna viktiga,

starka turistdragare.
Annica Jansson, Ålands Turistförbund
Boris Ekman, Viking Line
Björn Blomqvist, Eckerö Linjen
Nils Lampi, Wiklöf Holding
Leif Nordlund, Alandiaboblagen
Peter Wiklöf, Ålandsbanken

Märkligt med "Malte"

■ **Det** märkliga i hela "Fixar Malte"-historien är att det redan finns privata firmor som kan åta sig just såna uppdrag som efterlyses.
Sådant som nu anses helt otänkbart utförs redan. Byte av lampor, smörjning av

gångjärn, justeringar av dörrlås, lyft av tunga lådor m.m.
När jag första gången läste i tidningarna om idén så skrev jag i insändare att det redan fanns och att man bara behövde slå upp i telefonka-

talogen på de gula sidorna. Där under "fästighetsskötsel" hittar man rad efter rad, firmor som sköter olika serviceuppdrag.
Själv anlitar jag en firma som sköter allt man ber om. Jag samlar ihop en lämplig mängd arbetsuppgifter och har alltid lite fönstertvättning i reserv för att uppnå fulla timmar. För det betalar jag

dryga 20 euro/ timme med moms.
Jag har inte begripit mig på hushållsavdraget, men skall undersöka om det är möjligt att dra av 60 procent i beskattningen.
Jag har frågat min "Malte" om pensionärerna efterfrågat hans tjänster och gjort prisförfrågningar. Det gör dom inte utan han arbetar mest

åt bostadsbolag och andra företag. Det verkar som om hela projektet skulle vara en smula överdrivet.
Det borde visa sig först att det inte finns att få tag på servicen i fråga, innan man tillsätter en tjänst.
En som ringer och beställer hjälp

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ **Vet** man inte på Radion hur man betonar "Herzogin Cecilie"? **0457**
■ **Hej** rådgivare Joachim Regårdh. Vad heter majssorten? Den är väl inte genmanipulerad? Undrar **orolig**
Svar: Sorten heter MAS 09. A. och nej, majsen är inte genmanipulerad! Joachim Regårdh
■ **HOPPAS** alla ensamma mammor får en FIN blomma på farsdag!! **H. Mappa!**
■ **Vet** någon åldersgränsen för att gå och träna på gym? **EriXon**
■ **Du** bilist som jag körde om vid 17-tiden mot Godby, ge fan i att börja lysa med helljuset, och du körde 70 på 90-väg, såna som du är en fara i trafiken!! **040**
■ **Du** tjejen som kör en Opel

som var med på mörkerkörning i torsdags kväll. Sku du villa ta kaffe på stan ngn dag? Mvh **en av killarna :)**
■ **Vad** är 6.000 euro för en skärgårdsbo? När en bonde kostar 30.000 euro per år. **0457**
■ **På** lördag är det LOPPIS på Torggatan kl 10 – 15. 8E i KHS hälsar välkomna! **0457**
■ **Fy** för Kantarellens priser på bröd. Det är ju pinsamt dyrt. **Fu.**
Kaj Björkvall på Kantarellen svarar:
Kantarellen har Ålands största utbud av bröd, både billigt och lite dyrare. Dessutom har vi exklusiva produkter i sortimentet. Kunden väljer själv. Mvh. **Kaj**

■ **Ove Sundberg** som haft betraktelsen denna vecka har varit gripande rörande intressant o många kloka ord har sagts, t.o.m min man har lyssnat på dig...sköt om dig! **Hammarlänning**

hur ni tänker, eller tänker ni alls på era barn? **040**

■ **Detta** måste stoppas politiskt. Import av produkter som är odugliga. Till Åland importeras massor med varor som är dynga rent av. Av tio inköpta varor inom ett år, kan man tvingas kassera eller reparera över hälften. Ett problem är även att det är svårt att få reservdelar eftersom tillverkarna i Asien ej har tänkt att någon ska reparera deras skräp. Kan ej vara miljövänligt denna idioti. **040**

■ **Tack** Rolf på Din Taxi för utmärkt bra service när man kommer med Silja till Långnäs nattetid. Alltid service-minded, pigg å glad på småtimmarna. Fortsätt så hälsar nöjda siljaresenärer! **040**

■ **En** död röd-gulaktig katt har de senaste dagarna legat bredvid vägen vid Kantarellen. Våghållningen är underrättad. **0457**
■ **Det** tog ett tag men så vågade politikerna i Finström ge besked om

"skrotningen" av Pålshöle skola! Men det beslutet messade jag om redan i våras! **0457**

■ **FS** och Obs vill behålla 16 procents skatt i Mariehamn! S och LIB diskuterar en skattehöjning läser jag! Men vad vill Centern? Bondepartiet borde ju ha en åsikt eller? Har dom ingen åsikt när det gäller Mariehamn! H från **stadsbo**.

■ **Budis Conny** e numera en mjukis. Kär o galen. **040**

■ **Politiken** eller "systemet" måste ju vara fel när Finströms kommun behöver hjälp o bidrag med hundratals euro fast kommunen har massor av höginkomsttagare! Nog borde ju kommuninnevanarna med tjock plånbok kunna "hjälpa" sin kommun i nöd! H från **mariehamnare!**

■ **Ni** ville ju ha farsdagsmess, så skyll er själva .då. Min farsa var nog snäll innerst inne, men hans skrikande och skällande jämt gjorde mej så illamående o rädd, så att jag sprang till skogs o gömde mej o vågade mej inte hem förrän följande kväll. Men dom andra trodde att jag

Nej till högre skatt

■ **Fullmäktigegruppen** Mariehamns Framtid vill bibehålla skatten på 16 procent i Mariehamn.
Majoriteten i stadsstyrelsen i Mariehamn, bestående av Liberalerna och Socialdemokraterna beslöt att införa stadsfullmäktige föreslå att skatten i Mariehamn höjs till 16,5 procent.
Fullmäktigegruppen Mariehamns Framtid har i samband med överläggningarna mellan grupperna meddelat vår syn på saken. Vi anser att kommunalskatten absolut inte skall höjas, utan den bör bibehållas på nuvarande nivå.

För att få en ekonomi i balans och samtidigt möjliggöra framtida investeringar i bland annat äldreomsorg och skola anser vi att driftskostnaderna inom hela förvaltningen bör noggrant ses över samt att de investeringar som genomförs står i bättre proportion i förhållande till befolknings- och skatteunderlaget.
Att uppskjuta problemen men en allt för hög kostnadsstruktur genom att höja skatten gör enbart att vi framledes kommer att få ännu svårare att få en ekonomi i balans, då driftskostnaderna fortsättningsvis kommer att öka.

Det verkar alltför lätt att vissa politiska grupperingar undandrar sig ansvaret att få en ekonomi i balans genom att skjuta över problemet på medborgarna och ta lite till ur deras plånböcker. Det är ju som bekant lätt att spendera om någon annan betalar.
Vi anser att det är viktigt att medborgarna får "mer pengar i plånboken", istället för mindre. Det är extra viktigt i dessa "tuffa" tider när familjernas egna utgifter och räntekostnader stiger.
Vi hoppas att Liberalerna som i valrörelsen lovade "Nytt ledarskap och mer i plånboken" även lever upp till det nu och inte sviker sina vallöften.
Fullmäktigegruppen Mariehamns Framtid
Tom Forsbom
gruppförande

Engångserbjudande

Använd kupongen du fick hem med Nyankortet!

15% rabatt

VERO MODA **ONLY** JACK & JONES **Madison** på valfritt par jeans

Erbjudandet gäller tom 31.1.2009

Nyankort - sätter guldkant

■ **Kan** ni som röker i era bilar tillsammans med barnen förklara

bara var arg och trotsig, och så fick jag skäll av honom för det också. Det var snart 50 år sen, nu, och 35 år sen han dog, men det går inte en dag, utan att jag tänker på allt detta och har svårt att förlåta. **Sigge**

■ **Istället** för vägsalt kan landskapet köpa in sandmaskiner som hettar upp sanden så den hålls kvar på vägen o gör så att sanden smälter in i isen. Mvh **040**

■ **Hej!** Är Pontus Björkman som går sjömans i ettan singel? Säg dig på din fina motorcykel i går med vänliga hälsningar intresserad! **0457**

■ **Unga** killen på Nicolaj i Sittkoff, han som ser lite utländsk ut... han är riktigt snygg. Du brukar titta på mig.. gah.. Tror jag är kär! puss. **040**

■ **Jo** helst åker jag till Vårdö närbutik när det är praktiskt möjligt. Där är det trevlig personal som skivar skinkan när man vill ha den! Inget fel på personalen på Kantarellen, men vad säger ansvariga om sin matkultur-förståelse? **Sommarvårdöbo**

” Det spelar ingen roll om man är ung eller gammal, man eller kvinna, full eller nykter – man tar inte en främmande kvinna på bröstet.

SOLVEIG ARLE, NY TID

ledare

Karin Erlandsson
Epost: karin.erlandsson@nyan.ax
Telefon: 528 467

Försmedligt Nina Smeds

Nina, kanske lite speciell

I ’m nothing special, sjunger Abba. Just det, story of my life.

Ju mer jag träffar människor och hör om deras tro, idéer och upplevelser inser jag att jag levtt min ungdom med huvudet i en stubbe och bara tänkt på killar. Sedan har jag glidit med utan mål i livet och vips är jag här. Men någonting lite speciellt eller originellt har jag väl gjort? Låt oss se.

Andra är katoliker eller något annat intressant och har sina riter och en uttallad åskådning. Jag konfirmerade mig för att alla andra gjorde det. Jag hängde på församlingens ungdomslokal Skutan för att alla andra gjorde det. (Och för att alla snygga Övernåskillar var där. Gud? Vem är det? Det närmsta Gud jag kom var att avguda lockhåriga Hocky.)

Till och med i Lusse var vi tre i klassen med samma födelsedag, men de två andra var åtminstone tvillingar så de var lite speciella. Och två Nina hade vi i klassen ett tag. Jag åkte aldrig som utbytesstudent till något exotiskt land.

Jag tog studenten vid Lusse och studerade vid Åbo Akademi som de flesta andra. Då var jag faktiskt en termin i Lund, men den staden kryllade av ålänningar. Vad är det för speciellt med det?

Jag åkte två gånger på Interrail med en kompis. Inget originellt där heller, alla andra hade redan varit många gånger innan jag kom i väg. Jag åkte för att... just det, se om det fanns snygga killar i resten av Europa. Till vårt försvar kan jag säga att vi missade den stora konserten The Wall i Berlin fast några snygga svenska killar vi träffade i dåvarande Jugoslavien ville ha med oss. Men det berodde på att vi var på väg till Grekland där det troligen fanns ännu snyggare killar. Hur originellt är det att åka till Grekland? Jag skulle ha kunnat vara en av dem som deltog i den historiska konserten.

Jag hade seglarjacka och seglarskor när alla andra hade det. Jag vågade inte låta bli att permanenta håret i pudelfrilla på 80-talet, eftersom alla andra gjorde det.

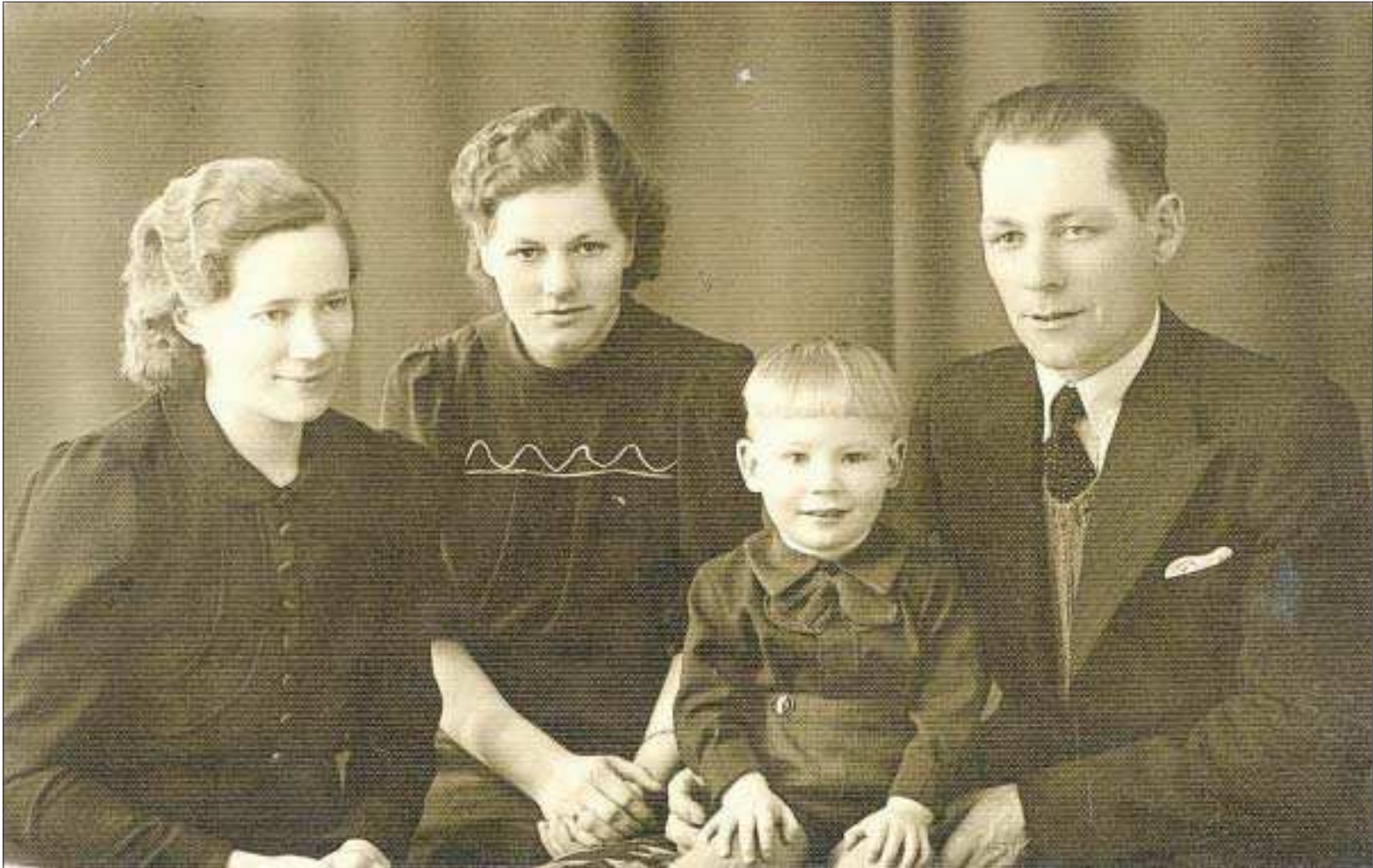
Jag kanske är lite, lite speciell för jag tror att jag blev uppkollad av CIA eller FBI på 80-talet. Jag var på ett fredsläger i Sverige där det även fanns amerikaner och ryssar. Jag och min bror var enda ålänningarna. Någondera av de amerikanska byråerna ringde dit och ville ha namnen på alla deltagare. Så kanske mitt namn finns i någon x-file?

Det enda originella jag gjort var att flytta ut i skärgården efter min tid i Åbo. Andra drog sig mot Helsingfors eller stannade i Åbo. Jag styrde kursen mot en isolerad ö i skärgården. Det var speciellt.

Jag är inte gift med mannen jag har barn med, öööh... jag är knappast den enda.

På mitt jobb finns två Nina och två Smeds. Men jag är kanske lite speciell för jag heter ju BÅDE Nina och Smeds.

Lönen, könen och hemvårdsstöden

Patriarken? Om två generationer ser vi kanske resultatet av att pappor väljer att vara hemma idag. Foto: ÅLANDS MUSEUM

Det blir aldrig perfekt. Det finns alltid något att förändra. Detta kan inte minst sägas om föräldrapenningen och hemvårdsstödet där det aldrig står still och diskussionen aldrig tystnar.

Så här fungerar det nuvarande systemet: mamman skall vara hemma minst 105 vardagar dagar kring förlossningen. Därefter kan endera mamman eller pappan vara hemma i 158 dagar. De får då av FPA cirka 70 procent av sin tidigare inkomst.

Därefter kan endera mamman eller pappan vara hemma tills barnet är tre år. Grunddelen på 388.51 euro betalas till familjen förutsatt att man inte utnyttjar kommunal barnomsorg. Om familjens inkomst är under 2.589 euro kan man även få en tilläggsdel.

Variationer förekommer beroende på hur många barn som finns i familjen och hur gamla de är.

Systemet uppmuntrar å ena sidan de föräldrar som vill vara hemma eftersom en summa de facto ges. Om familjens sammanlagda inkomst är låg stiger beloppet på hemvårdsstödet. Ersättningen ges till den förälder som stannar hemma istället för att sätta barnet i kommunal dagvård, något som också skulle kosta.

Kommunernas inställning är således att barn kostar och att den kostnaden delvis är kommunens, inte enbart föräldrarnas. Den inställningen kan förstås diskuteras, men hela välfärdssamhället är byggt på att alla människor kostar och att alla därför

skall vara med och betala. De barnlösa som är med och finansierar dagvård försörjs som pensionärer av skattemedel som de då vuxna barnen betalar.

Det kallas solidaritet och är inte en enbart snäll åtgärd, utan också logisk. Den som har hjälper den som är utan.

Särskilt i den rikssvenska debatten har hemvårdsstödet kritiserats eftersom det anses vara en kvinnofälla. Det är kvinnorna som vanligen stannar hemma i tre år, kanske sex, kanske nio år om det kommer fler barn till familjen. Det betyder att kvinnorna tappar många år av arbetsliv och karriärmöjlighet, pensionspengar och sociala kontakter.

Bara för att hemvårdsstödet inte fungerar hundraprocentigt, det vill säga att vardera förälder stannar hemma lika länge, är det inte anledning nog att ta bort hela systemet. Istället borde resurser satsas på att faktiskt få papporna att stanna hemma. Då uppstår inte de stora glappen mellan lönen eller könen.

Eftersom föräldern som stannar hemma får den lön av kommunen som annars skulle tillfalla daghemspersonalen är det självklart (även om lagen först nyligen sattes i bruk) med pensionspengar också till föräldern som stannar hemma. Daghemspersonalen får ju pension för att passa

samma barn om barnet sätts i kommunens omsorg. Den pensionspengen är det staten som delar ut.

Fpa betalar alltså ut föräldrapenningen, kommunen betalar hemvårdsstödet och staten står för pensionen. Det behövs inte bara en hel by för att försörja ett barn, det krävs ett helt land.

Ändå, trots att mycket med hemvårdsstödet halkar efter verkligheten, är snårigt och skapar märkliga situationer, händer också mycket positivt. Allt fler kvinnor har så höga löner att deras låga inkomst inte är en anledning till att pappan måste jobba. Allt fler pappor vill vara hemma och prioriterar relationen med barnet framom jobbet. Allt fler familjer inser nyttan av att barnen får en relation med båda föräldrarna.

Det går åt rätt håll, även om papporna ibland är lika tröga som det byråkratiska systemet.

Karin Erlandsson

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONS-AVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Karin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER			
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12
Torget: onsdagar kl 12.00. Tel. 0600-9-1219. 5,05 € + lsa			
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmäteriverket, tillstånd nr 364.			

M:HAMN 02.45 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 13.35 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 04.25 1) 13.45 00.50 L
M:HAMN 23.55 1)	→	H:FORS 09.55/17.00 1)	→	M:HAMN 04.15
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck./bilj./försäljn. ej kan garanteras				

1) Serenade ur trafik 2.11 kl. 09.30 i Stockholm.
Åter i trafik 10.11 kl. 17.00 i Stockholm

www.tallinksilja.fi
SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00-21.00
(1,64€/besvarat samtal+alltid lns/msa)

TALLINK	Check-in senast 30 min. före avgång
Sthlm - Mariehamn - Tallinn	
18.00 - 00.50	→ 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00	← 04.50 - 18.00
Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi tel 16 711 el. 06001 74552 (1,64 €/besvarat samtal + alltid lns/msa)	

ÅLANDSTRAFIKEN tom 23.12-08			
MARIEHAMN-KAPELLSKÄR			
Måndag-lördag		Söndag	
MAR	KAP	MAR	KAP
08.00	→ 09.15	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	18.30	→ 19.30
15.30	← 12.00	17.30	← 14.00
22.00	← 19.00	23.00	← 20.00
Buss Stö-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskärs ca 45 min före fartygets avg. Även buss Kap-Stö (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje. Endast direkt bussanslutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapellskärs kl 17.30* samt till Rosellas avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala. Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedéns väg. *Söndagar from 21/9 ansl. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.			
ÅLAND-STOCKHOLM dagligen		ÅLAND-FINLAND dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO H:FORS
01.10 L	→ 06.30	03.30 L	→ 07.35
04.35 M	→ 09.40	14.25 M	→ 19.50
09.55 M 1)	→ 15.30	23.45 M	→ 10.00
14.25 M	→ 18.55	14.10 M	→ 08.45
14.10 M	→ 07.45	01.00 L	→ 21.00
23.35 M	→ 16.45	04.25 M	→ 17.30
07.45 M	→ 18.00 1)		
03.20 L	→ 20.10		
1) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information. M=Mariehamn L=Långnäs			
Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avgång. Buss: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1h före avgång. Även Långnäs-Mariehamn alla avgångar, 12 EUR/person. VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 111, bokn. 262 111 www.vikingline.ax			

Nöjeskryss på M/S Eckerö i höst!

Fredagar och lördagar kl.18.30 (buss från Mariehamn kl. 17.30).
Pris 30 euro/person inkl. buss- och båtresa t/r, 2-rätters à la carte samt underhållning (t. ex. 15/11 Tonart, 22/11 och 28/11 Soundway).

Turlista t.o.m. 30/4 2009 (lokala tider)

Från Eckerö alla dagar kl. 13.30 och kl. 18.30, fredagar-måndagar även kl. 8.30
Från Grisslehamn alla dagar kl. 10.00 och kl. 15.00, torsdagar-söndagar även kl. 20.00
Ej trafik: 24-25/12 samt 1-5/1 2009

Bussinformation: Nyhet! Nu går vår anslutningsbuss till Cityterminalen i Stockholm vid alla båtankomster. Från Cityterminalen kl. 7.45 till 10-turen, kl. 12.45 till 15-turen och kl. 17.30 till 20-turen. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckeroelinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

Alla dagar M:hamn Sthlm
10:00 → 15:45

Sthlm M:hamn
18:00 → 02:00

Sönd-Tisd Onsd-Lörd 18:00 → 03:30

BIRKA PARADISE
Bokning tel 28 040 www.birka.se

Fem-dygns-prognos

nyan.ax

LÖRDAG 8 NOVEMBER 2008

"Jag var fiskare tillfälligt i 30 år"

Nyan hittar dagens ålänning **Viking Sundblom**, 61 år, utanför Hotel Savoy på hans lunch.
-Fyller 62 år om några dagar faktiskt.
Vad gör du annars förutom att leva som pensionär?
-Jag brukar vara på golfbanan, på vintrarna brukar jag resa mycket. Jag är också intresserad av ekonomi. Och tillbringar tid med min fru.
Vad menar du med att du är intresserad av ekonomi, på vilket sätt?
-Jag följer med börserna i världen. Just nu är vi ett gäng som ska slå oss ner och prata ekonomi över lunch. Jag tillbringar säkert 60-70 timmar i veckan åt att följa ekonomin i världen.
Hur tänkte du fira din födelsedag?
-Jag vet inte, det kommer väl vänner och bekanta över på kaffe. Då skall jag väl vara allmänt trevlig.

Mycket ekonomi. Viking Sundblom uppdaterar sig om världsekonomin dagligen bland annat genom att följa med börserna.

Vart var du senast på semester?
-Till Spanien i mars. Mina tankar går kanske till att fara till Grönland eller något sådant till sommaren.
Vad gjorde du före du blev pensionär?
-Jag jobbade som fiskare tillfälligt åt min far, det blev 30 år.
Vem vill du hälsa till?
-Till Karl Erik Holmberg, håll huvudet högt. Och till skatteverket, för jag tror inte att de får hälsningar så ofta.
Text och foto: SARA HELLING (PRAO)
redaktion@nyan.ax

dagens ålänning | vädret | dagens rätt

Lördag
Stockholm: +7/+6, 1,3m
Åbo: +3/+3, 0,9m
Helsingfors: +5/+5, 0,5m
Malmö: +6/+7, 1,4m

Söndag
Stockholm: +8/+2, 1,2m
Åbo: +7/+6, 0,6m
Helsingfors: +8/+5, 1,9m

Måndag
Stockholm: +8/+4, 1,6m
Åbo: +7/+6, 1,5m
Helsingfors: +4, 1,5m

I går kl 14
Jomala: +6, temp. +6, moln. 9
Åbo: +4, temp. +4, moln. 9
Helsingfors: +4, temp. +4, moln. 9
Stockholm: +6, temp. +6, moln. 9

Vattenståndet i går kl 14
Föglö +12 cm Åbo +11 cm

Solen i dag
Upp Ner
Mariehamn: 8:23 16:25
Helsingfors: 8:03 16:04
Stockholm: 7:27 15:37

Max/min temp. 31.10 - 7.11. klo 8
Jomala: +8,9 31.10. -3,2 6.11.
Åbo: +9,1 31.10. -4,9 7.11.
H:fors: +10,8 31.10. -1,5 2.11.
* =Dagar saknas temp. moln.

För ett år sedan
Jomala: +1
Åbo: +1
Helsingfors: +4

Utomlands i går
Köpenhamn: +9 Madrid: 10
Oslo: +2 Rom: 18
Bryssel: 12 Aten: 22
Moskva: +1 Las Palmas: 22
London: 12 Phuket: 32
Paris: 10 Peking: 12

Vädertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +Isa

Biff Stroganoff

400-500 g nötkött, benfritt
2 gula lökar
2 msk margarin eller smör
1 tsk salt
vitpeppar eller svartpeppar
2 msk tomatpuré
1,5-2 dl vatten
1-1,5 dl crème fraiche
2-3 tsk pressad citron eller sherry

Skär köttet i centimeter-tjocka strimlor, ca 3 cm långa. Skala och hacka löken. Bryn köttet i omgångar på ej för stark värme och tag upp det. Fräs löken. Lägg tillbaka köttet. Krydda med salt, peppar, tillsatt tomatpuré och vatten. Efterstek under lock på svag värme, ryggbiff eller rostbiff ca 5 min, innanlår eller fransyska ca 20 min. Späd med crème fraiche mot slutet. Smaka av med lite pressad citron eller sherry. Potatis eller ris till.

TIPSA 0457 313 4444 **MESSA 0457 323 4444** **RING 018 23444**

En säker start

ALKOLÅS

Vi säljer och monterar

budbil
ålands budbilservice ab

GROV-RENGÖRINGS-MEDEL

20 liter
Rengöring som passar till ex. garage- eller lagergolv. Tar effektivt bort fett och olja.

Johansson STÄD
Tel/fax 32 715, GSM 0400 529 551
e-post: jstad@aland.net

Äntligen! Nya LasseMaja boken av Martin Widmark

specialpris: **10,90€**
Norm. 13,65€

MARIEHAMNS BOKHANDEL
Torggatan 14, tel 19 745
Må-on, fre 9.00-17.30, to 9.00-20.00, lö 10.00-15.00

BF Goodrich

TYRES FOR THE PRO DRIVER YOU ARE

g-Force Stud

KONTROLL PA IS - som verkligen känns!

- STARTA: Effektiv dragförmåga
- KÖRA: Optimala köregenskaper
- STANNA: Effektiv bromsförmåga

Rundbergs Bil & Service Ab Tel 15 222
Rollic Ab Karlbergsv. 2. Tel 23 611

BF Goodrich
TAKE CONTROL

Det är den mörkaste tiden på året.

Höstens färgprakt viker undan för vinterns dystra gråhet. Jag kan hjälpa Dig att hitta Din färgpalett och leda Dig att använda de rätta modfärgerna.

Våga ta steget ut, våga dra blickarna till Dig, våga använda färger! Jag hjälper Dig. Snart börjar festsången och Du skall vara strålande och må bra...

Tag kontakt med mig, Gölsöm Ekblom, mobil 0457 342 0518
e-post: golsom@aland.net

GÅVOTIPS!
Presentkort för FÄRGANALYS

SÄTT STOPP FÖR VALDET

Misstänker du att en vännina, kollega eller släkting blir misshandlad psykiskt eller fysiskt av sin partner? Känner du dig maktlös och osäker på hur mycket du kan lägga dig i?

Ring **Kvinnofridslinjen** och ställ dina frågor! De har öppet dygnet runt och nås på **telefon 25500**.
Tänk på att det aldrig är fel att bry sig.

Ålands landskapsregering

8.11 STRICTLY PEOPLE I NATTKLUBBEN, HÖGTRYCK I RESTAURANGEN

KÖKET ÖPPET TILL KL. 24.00. VÄLKOMMEN!

ARKIPELAG

www.hotellarkipelag.com